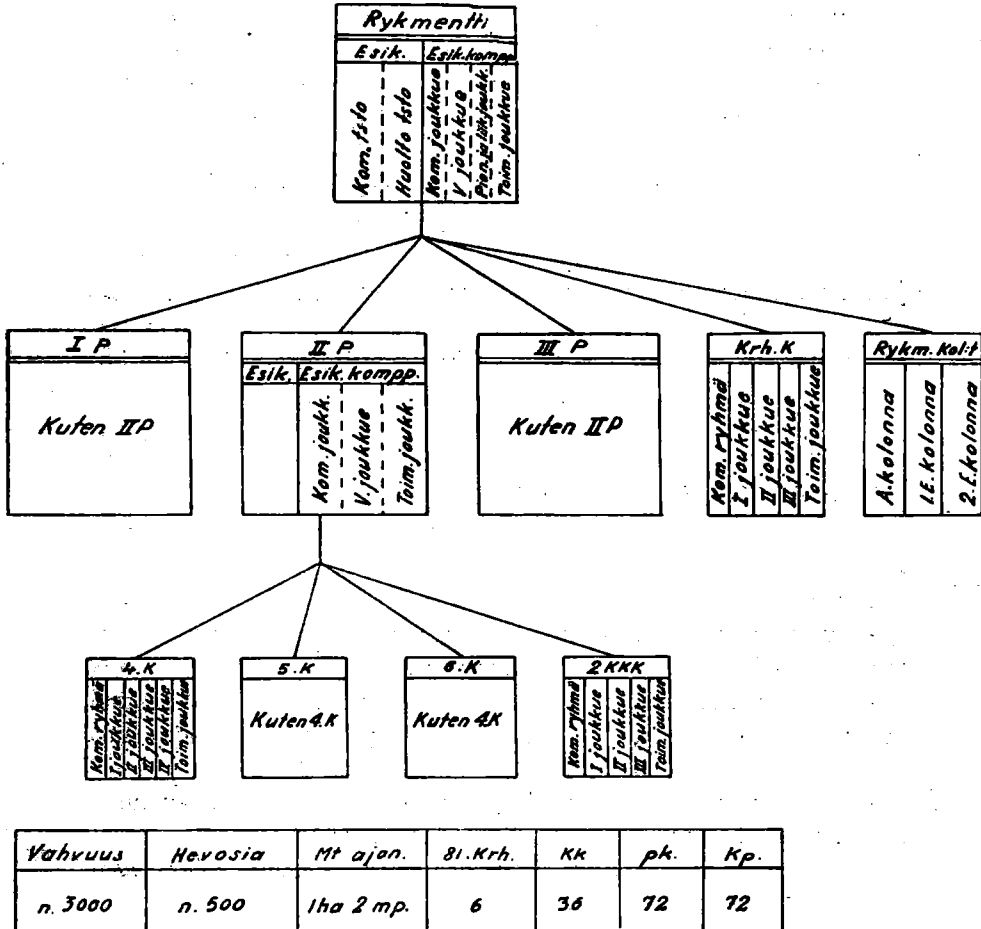

Jalkaväkirykmentin organisaatio sotakokemustemme valossa tarkastettuna.

Kirjoittanut Yleisesikuntamajuri V. Koppinen.

A. Jalkaväkirykmentin organisaation kehitys sotien aikana.

Suomalaisen jalkaväkirykmentin 1930-luvulta peräisin oleviin määrävahvuuksiin pohjautuva kokoonpano on kaikesta sodankäyntiin liittyvästä teknillisestä ja taktillisesta kehityksestä huolimatta säilyttänyt ihmeteltävässä määrin vanhan perusolemuksensa viime sodan loppuvaiheisiin saakka. Tätä täytynee lähinnä pitää osoituksena siitä, että silloinen organisaatio on ollut taktillisesti käyttökelpoinen meikäläisissä olosuhteissa ja kyennyt suuremmitta muutoksitta seuraamaan alan teknillistä kehitystä. Tämän vuoksi on aiheellista palauttaa muistiin kaaviokuva tästä kokoonpanosta, jollaisena jv.rykmenttimme esiintyi talvisodassa 1939-40 Neuvostoliittoa vastaan (kuva 1). Rykmenttiin kuului silloin esikunta komento- ja huoltotoimistoineen, esikuntakomppania komento-, viesti-, pioneeri- ja toimitusjoukkueineen, kolme pataljoonaa, kranaatinheitinkomppania sekä rykmentin kolonnat. Pataljoonaan kuului esikunta, esikuntakomppania komento-, viesti- ja toimitusjoukkueineen, kolme kiväärikomppania, joissa kussakin oli komentoryhmä, neljä kiv.joukkuetta ja toimitusjoukkue, sekä konekiväärikomppania, johon kuului komentoryhmä, kolme kk.joukkuetta à 4 kk:iä sekä toimitusjoukkue. Kranaatinheitinkomppaniaan kuului komentoryhmä, kolme krh.joukkuetta à 2 kpl. 81 mm:n krh:iä sekä toimitusjoukkue. Ryk-

Kuva 1.
Jalkaväkirykmentti v. 1939.

mentin kolonnat käsittivät yhden ampumatarvikekolonnan ja kaksi elintarvikekolonnaa, kaikkiaan 135 hevosta. Rykmentin henkilöstövahvuus oli n. 3 000, hevosvahvuus n. 500 ja moottori-ajoneuvoja oli yksi henkilöauto ja 2 moottoripyörää. Kivääri-joukkueeseen kuului kaksi kivääriryhmää à 1 + 9 ja kaksi pika-kivääriryhmää à 1 + 6. Joukkueeseen kuului kaikkiaan 2 pk:iä, 2 kp:ia ja 33 kivääriä.

Panssarintorjuntaosastojen täydellinen puuttuminen on merkille pantavaa. Tämä johtui yksinomaan aseistuksen puutteesta, sillä tarpeesta oltiin täysin tietoisia ja asehankinnat olivat käynnissä. Ensimmäiset pst.tykit (Boforsin 37 mm) alkoivatkin saapua sodan syttyessä ja näillä sekä monenlaisilla muilla heikommilla pst.aseilla varustettuja osastoja liitettiin vähitellen rykmentteihin erillisinä, suoraan rykmentin johdossa olevina pst.osastoina.

Ilmatorjunta oli yksinomaan kone- ja pikakiväärien varassa, jotka tätä tarkoitusta varten oli varustettu it.jalustoilla.

Talvisodan kokemusten nojalla sekä aseistustilanteen parantamisen vuoksi muutettiin rykmentin organisaatiota kesäkuuhun 1941 mennessä seuraavasti:

- perustettiin tykkikomppania, johon kuului 3 tykkijoukkuetta à 2 kpl. 37 mm:n pst.tykkiä, yksi lähitorjuntajoukkue sekä toimitusjoukkue ja komentoryhmä,

- sekä rykmentissä että pataljoonissa esikunta ja esikuntakomppania liitettiin yhdeksi hallinnolliseksi yksiköksi nimeltään esikunta,

- rykmentin ja pataljoonan esikuntaan lisättiin jääkärijoukkue varmistus- ja tiedustelutehtäviä varten,

- kranaatinheitinkomppania muutettiin kaksijoukkueiseksi, toisen sisältäessä 3 kpl. 120 mm:n ja toisen 3 kpl. 81 mm:n heittämiä,

- rykmentin kolonnat yhdistettiin yhdeksi, 4 kuljetusryhmää käsittäväksi kolonnaksi, johon kuului 39 hevosta,

- pataljoonaan lisättiin kranaatinheitinjoukkue, johon kuului 3 kpl. 81 mm:n krh:iä,

- kiväärikomppaniaan lisättiin ps.lähitorjuntaryhmä, jonka pääaseistuksena oli aluksi 4 kpl. 8 mm:n, myöhemmin 2 kpl. 20 mm:n pst.kivääreitä,

- kiväärijoukkueeseen kuului 4 samanlaista ryhmää à 1 + 8, joissa aseistuksena oli 1 pistooli, 6 kivääriä, 1 pk. ja 1 kp., ja joukkue sai oman ajoneuvonsa,

- konekiväärikomppaniaan lisättiin pst.joukkue, jonka pääaseistuksena oli 4 kpl. 20 mm:n pst.kivääriä,

- rykmentin esikuntaan liitettiin 4 kuorma-autoa ja lisättiin yksi henkilöauto.

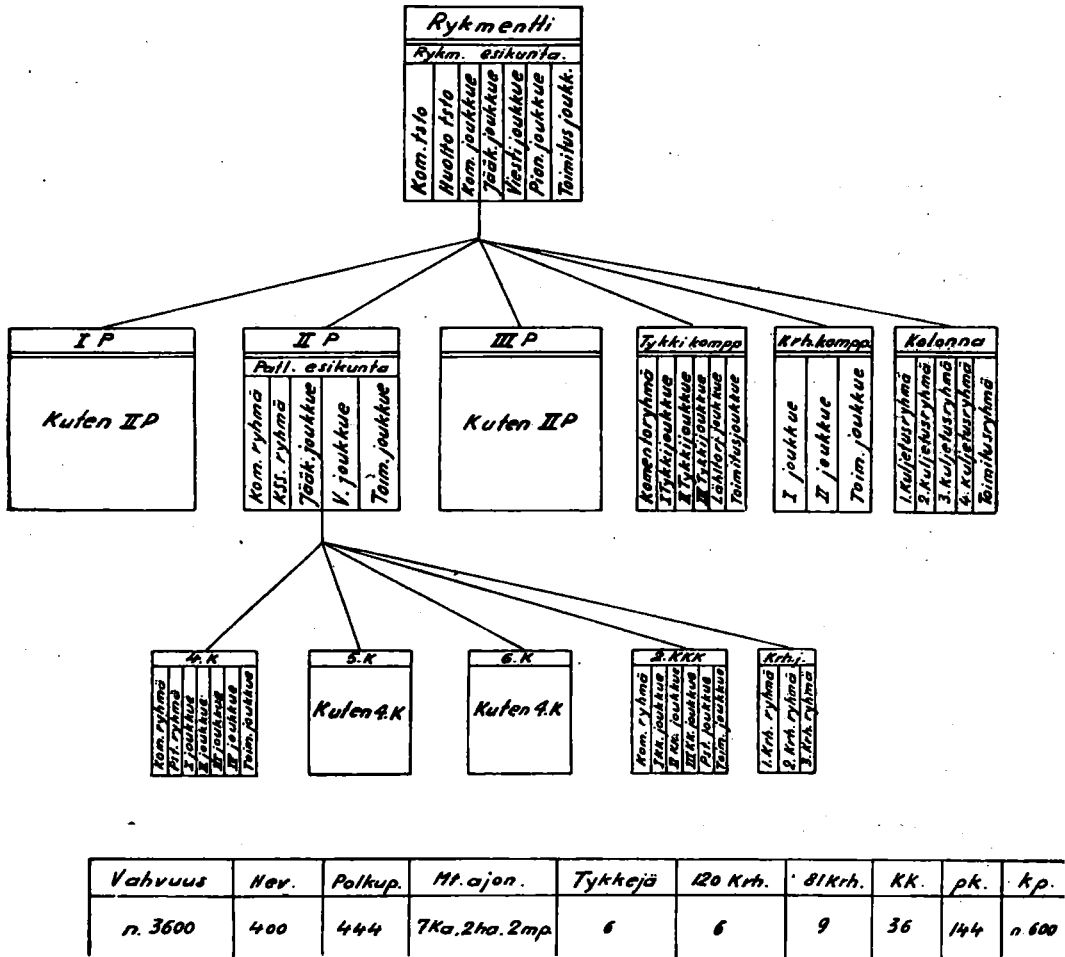
Edellä mainitut olennaisimmat muutokset ovat johtuneet pans-

sarintorjunnan orgaanisen järjestelyn välttämättömyydestä, kranaatinheitinaseistuksen suuresta käyttökelpoisuudesta meikäläisissä olosuhteissa, esikuntien omien varmistus- ja tiedusteluosastojen tarpeesta sekä joukkueen taktillisen käytön yksinkertaistamisesta. Muutokset ovat pääasiassa lisäyksiä, joista rykmentin vahvuus on kasvanut 3 600 mieheen. Huoltokuljetusten uudelleenjärjestelyllä divisioonassa on hevosvahvuus saatu rykmentin kolonnassa lähes sata hevosta pienemmäksi. Taktillista käyttöä silmällä pitäen rykmentin kokoonpano ei sanottavasti muuttunut, mutta pataljoona sai oman krh.joukkueensa ja ryhmästä oli tullut pienin taktillinen yksikkö entisen puolijoukkueen asemesta; tuli ja liike oli siinä yhdistynyt.

Sodan 1941—44 aikana säilyi rykmentin ulkomuoto edelleen samanlaisena, ainoastaan aseistus muuttui jonkin verran. Kivääriryhmässä lisättiin konepistoolien lukumäärää, aluksi kahteen ja myöhemmin kolmeen, samalla kun muissakin yksiköissä kivääreitä ja pistooleita huomattavasti vaihdettiin konepistooleihin. Niiden lukumäärä kasvoi rykmentissä syksyyn 1942 mennessä 180:stä 440:een ja sodan loppuun mennessä n. 600:aan. Kranaatinheitinkomppanian toinenkin joukkue aseistettiin 120 mm:n heittimillä ja aivan sodan loppuvaiheessa ps.lähitorjuntaosastot varustettiin uusilla aseilla ja niiden sisäinen organisaatio muutettiin vastaavasti. Tykkikomppanian aseistusta pyrittiin mahdollisuuksien mukaan modernisoimaan, mutta vielä sodan päätyttyäkin venäläiset 45 mm:n ja Boforsin 37 mm:n tykit olivat tykkikomppanian pääaseina. Onteloammuksen käyttöönoton jälkeen myös vanhat RK:t jouduttiin sijoittamaan jalkaväen tykkiyksiköihin, vaikka ne sitä ennen olivat olleet tykistön aseina.

Henkilöstön suhteen tehtiin sodan aikana vain hyvin vähäisiä muutoksia. Tärkeimpänä voidaan pitää rykmenttiupseerin viran lisäämistä rykmentin esikuntaan. Liikuntavälinemäärävahvuudet pysyivät samoin miltei muuttumattomina, rykmentin esikuntaan lisättiin kuitenkin yksi kuorma-auto ja 2 moottoripyörää.

Jv.rykmentin kokoonpano sodan loppuvaiheessa ilmenee kuvasta 2. Tässä kokoonpanossa armeijamme jv.rykmentit joutuivat vastaanottamaan puna-armeijan suurhyökkäyksen kesällä 1944. Ennen kuin voidaan ryhtyä käsittelemään kysymystä tähän organisaatioon tulevaisuutta silmällä pitäen mahdollisesti

Kuva 2.
Jalkaväkirykmentti v. 1944.

tehtävistä muutoksista, on syytä lähemmin kosketella tärkeimpiä niistä seikoista, jotka on otettava huomioon järjestettäessä ase-lajia, joka jo siinä palvelevien henkilöiden lukumäärän vuoksi on maan valta-aselaji.

B. Organisaatioon vaikuttavat tekijät.

I. Yleistä.

Merkittävimpinä organisaatioon vaikuttavista tekijöistä lienee pidettävä seuraavia seikkoja:

- sodankäynnin kokonaiskehitys käytettävien taistelumenetelmien ja käytettävissä olevien taisteluvälineiden valossa nykyhetkeen mennessä ja sen todennäköinen ja mahdollisuuksien rajoissa oleva jatkokehitys lähitulevaisuudessa,

- maan sotilasmaantieteellisten olosuhteiden vaikutus jalkaväen varustukseen yleensä, sen liikkuvuuteen, aseistuksen laatuun ja tarpeeseen sekä erityisesti suurtaistelun yleiskuvaan,

- maan asukasluvun ja puolustettavan alueen suuruuden suhde ja tästä aiheutuvat vaatimukset väestön hyväksikäytön laajuuteen sodassa,

- maan varallisuuden ja sen teollisuuden tuotantokyvyn vaikutus sotavälineiden laatuun ja paljouteen sekä mahdollisuudet niiden saantiin liittolaisilta, sekä

- sotien antamat kokemukset vanhan organisaation käyttökelpoisuudesta.

Edellä mainittujen seikkojen lähempi tarkastelu antaa pohjan jalkaväkemme suurimman joukko-osaston organisaation arvostelemiselle ja suunnittelulle.

2. Sodankäynnin ja taisteluvälineiden viimeaikainen ja tuleva kehitys:

Huomattavin ero sodankäynnin yleispiirteissä toisessa maailmansodassa verrattuna ensimmäiseen on hyökkäyksen voiman ja sen vaikutuspiirin tavaton kasvaminen. Puolustuksellisilla toimenpiteillä ei pystytty enää niihin tuloksiin, mitä saavutettiin ensimmäisessä maailmansodassa. Materiaalivoiman avulla puolustusasemaan raivatuista aukoista voitiin nyt siirtyä välittömästi liikuntasotaan ja kuljettamaan myös materiaalimassat mukana. Tähän ovat vaikuttaneet pääasiassa seuraavat syyt:

— tykistötulen tuhoavan vaikutuksen kasvaminen tykistön entistä suuremman keskitetyn käytön, kasvaneen liikkuvuuden ja tehon sekä kehittyneiden ampumamenetelmien vuoksi, josta johtuen puolustusasemat jo tulivalmistelussa tuhoutuivat syvälle etulinjan taakse, tykistön siirtyminen uusiin aseisiin tapahtui nopeasti ja saatto oli keskeytymätön,

— panssarivoimat olivat kehittyneet itsenäisiin operaatioihin pystyväksi aselajiksi, jonka toimintasäde ulottui kymmenien, jopa satojenkin kilometrien päähän ja joka nopeutensa, maastokelpoisuutensa, suuren tulivoimansa ja vaunujen vahvan panssaroinnin vuoksi oli hyvin vaikeasti torjuttavissa,

— ilmavoimista on lentokaluston ja aseistuksen kehittymisen ansiosta muodostunut maataisteluiden kulkuun välittömästi vaikuttava aselaji, joka tulellaan täydentää tykistön tehtäviä ja usein korvaa ne kokonaan, valvoo vihollisen liikennettä, selvittää sen puolustuksen järjestelyn ilmatiedustelulla ja voi maahanlaskujoukoilla osallistua varsinaisiin maataisteluihin,

— moottoroinnin valtavan lisääntymisen ja moottoriajoneuvon suorituskyvyn kasvun ansiosta joukkojen ja tarvikkeiden keskeytykset voitiin suorittaa nopeasti pitkiltäkin etäisyyksiltä, mikä oli omiaan helpottamaan hyökkäyksen salassapitoa, kohottamaan liikuntasotaan päästyä etenemisen nopeutta ja säästämään ihmisiä marssirasituksilta,

— parantuneet viestivälineet mahdollistivat taistelun johtamisen kaikissa olosuhteissa ja muodostivat eri aselajien kiinteän ja välittömän yhteistoiminnan perusedellytyksen liikuntasodan olosuhteissa,

— yksityisten taistelijoiden aseistuksen tulivoima oli kevennettyjen automaattiaselajien käytöllä saatu entisestään huomattavasti nousemaan.

Näillä edellytyksillä viime maailmansodassa materiaaliylivoiman omaava armeija pystyi murtamaan aukkoja puolustajan rintaman koko syvyyteen, työntämään niistä joukot nopeasti eteenpäin, lamauttamaan vihollisen reservien liikkeitä ja siten saamaan lopuksi koko rintaman murtumaan. Näin syntyi liikuntasota, jossa puolustajalla oli liian vähän aikaa sellaisten uusien asemien rakentamiseen, jotka olisivat kyenneet jäykistämään rintaman pitemmäksi aikaa. Jos puolustajalla ei ollut mahdolli-

suuksia vastahyökkäyksellä ottaa aloitetta käsiinsä, se joutui jatkuvasti luovuttamaan maastoa sielläkin, missä vihollinen ei siihen välittömästi pakottanut. Tällä tavoin kukistui Saksa, jäätyään materiaalikilvoittelussa alakynteen.

Sodankäyntitapa on suuresti riippuvainen käytettävissä olevista taisteluvälineistä ja niiden ominaisuuksista. Sangen lukuisat teknilliset keksinnöt aseistuksen ja liikuntavälineiden alalta eivät vielä viime maailmansodassa ehtineet niin yleiseen hyväksikäyttöön, että niiden koko vaikutus sodankäyntitapaan olisi jo ollut nähtävissä. Ainakin seuraavat, jo tiedossa olevat keksinnöt ja kehityssuunnat tulevat vaikuttamaan tulevaisuuden sodankäyntiin:

- raketitiekistö, joka nopeasti liikkuvana, suuren tulivalmiuden omaavana ja tulivoimaan nähden tykistöön verraten moninkertaisesti henkilöstöä säästävänä tulee ilmeisesti saamaan osalleen massatulen aikaansaajan tehtävät varsinaisen tykistön huolehtiessa tarkkuustehtävistä,

- kevyt rakettiaseistus ja rekyylittömät tykit tulevat ilmeisesti valtaamaan jalkaväen suorasuuntaustykistön ja pst.tykistön tehtävät keveytensä ja pienen kokonsa vuoksi, mitkä ominaisuudet tekevät niiden käytön etulinjassa mahdolliseksi,

- tutkasytyttimet vahvistavat ilmatorjunnan voimaa ja yhdessä rakettiaseen kanssa ne antanevat mahdollisuuden jalkaväen tehokkaiden matalatorjunta-aseiden konstruomiselle,

- lentoaseen teknillinen kehitys nopeuden, aseistuksen, toimintasäteen, kuljetuskyvyn ja toimintavarmuuden osalta tulee vielä entisestään huomattavasti lisäämään lentoaseen vaikutusmahdollisuuksia maataistelujen suorituksessa,

- panssarivoimien kehitys ja etenkin niiden lukumääräinen kasvu tulee edelleen jatkumaan ja yhdessä panssaroiduissa kuljetusajoneuvoissa liikkuvan jalkaväen kanssa ne ehkä tulevat muodostamaan taistelukentän ratkaisevan tekijän,

- kenttälainnoittamis- ja tienrakennustyöt tullaan yhä suuremmissa määrin suorittamaan koneellisesti ja niin ollen entistä nopeammin,

- radion käyttö tulee yhä enemmän syrjäyttämään langalliset yhteydet taistelukentällä.

Edellä lueteltujen seikkojen lisäksi on tulevaisuuden sodan-

käyntiin vaikuttavina keksintöinä ehdottomasti mainittava vielä radiolla ohjattavat ammuksot, bakteri- ja kaasutaisteluvälineet sekä atomienergian käyttö, jotka eivät kuitenkaan todennäköisesti vielä lähitulevaisuudessa tule välittömästi esiintymään kenttätaisteluaseina.

Jo nyt nähtävissä oleva kehitys taisteluvälineiden alalla viittaa aseistuksen yhä kasvavaan tuhovoimaan, jota vastaan maassa taisteleva jalkaväki ei voi suojaautua muutoin kuin panssarin tai betonin avulla. Joskin keksintöjen joukossa on useita sellaisia, jotka täyteen käyttöön otettuina huomattavasti vahvistavat puolustuksellista sodankäyntiä (kevyt rakettiaseistus, tutkasytytin, kenttälinnoittamiskoneet, radio), näyttää kuitenkin siltä, että hyökkäys materiaaliylivoiman turvin tuo edelleenkin varman ratkaisun sodassa. Vakinaisetkaan linnoitusvyöhykkeet tuskin pystyvät muuttamaan tilannetta, sillä ne voidaan ylittää ilmateitse.

Tämänkaltainen sotakoneisto on kuitenkin vain suurvaltojen käytettävissä. Se tekee pienille valtakunnille maanpuolustuskysymyksen entistäkin vaikeammaksi ja pakottaa ne etsimään liittoutumismahdollisuuksia ystävällismielisten suurvaltojen kanssa pysyäkseen taisteluvälineiden suhteen ajan tasalla. Tämä seikka velvoittaa myös pieniä valtoja seuraamaan sodankäynnin ja taisteluvälineiden kehitystä niin kauan kuin suuret valmistautuvat sotaan.

3. Maantieteellisten olosuhteiden vaikutus suurtaistelun kuvaan ja sen nojalla jalkaväen organisaatioon.

Maamme rikkonainen maasto vesistöineen, metsineen, soineen ja kukkuloineen, harva asutus ja puutteellinen tiestö asettavat suuria rajoituksia edellä käsiteltyjen taisteluvälineiden käytölle ja siitä johtuen koko sodankäyntitavalle. Harvoja alueita lukuunottamatta ovat ainakin seuraavat maastosta johtuvat eroavaisuudet nähtävissä:

— panssarivoimien kaukotoiminta tulee pääasiassa kysymykseen vain teiden suunnassa, useissa tapauksissa nimenomaan vain teillä, sen sijaan puolustusasemien murtamiseen ne pioneerien

avulla voivat huolellisen suunnittelun ja valmistelun jälkeen osallistua miltei kaikkialla, missä maasto on kovapohjaista ja tarjoaa edes tyydyttävän näkyvyyden,

— lentoaseen osanotto maataistelujen suoritukseen saa pienemmän merkityksen huonojen tähytysmahdollisuuksien vuoksi, mutta johtamalla niiden toimintaa maasta käsin voidaan kuitenkin aikaansaada mahdollisesti hyvinkin tehokas yhteistoiminta jalkaväen ja ilmavoimien välille; joukkojen liikkeitä metsissä ei lentoase kuitenkaan kykene lamauttamaan,

— maahanlaskujoukkojen operatiivinen käyttö suuremmissa määrin lienee vain talvisaikaan mahdollista jäätyneiden vesistöjen tarjotessa tällaisille sotatoimille sopivia alkukohteita,

— moottoroitujen joukkojen käyttö puolustusaseman murren jälkeen rajoittuu harvalukuisiin teihin, jotka helposti sulutettavissa olevina ja sivustoiltaan arkoina tekevät sangen kyseenalaiseksi tämänkaltaisten sotatoimien suorittamisen,

— jalkaväki joutuu hyvin usein toimimaan sellaisessa maastossa, jossa eivät edes hevosajoneuvot voi sitä seurata, hyökkääjä pyrkiessään kiertämään puolustajan vahvimmin varustetut teiden suunnassa sijaitsevat puolustusasemat ja puolustaja suunnatesaan vastaiskuja ja vastahyökkäyksiä läpimurtautunutta hyökkääjää vastaan,

— maaston peitteisyys johtaa yllättäviin tilanteisiin, joissa eri aselajien yhteistoimintaa ei ehditä järjestää, vaan taistelu ratkeaa suuremman taisteluvälmiuden ja liikkuvuuden sekä voimakkaamman, mukana kuljetettavan aseistuksen omaavan joukon eduksi,

— johtamis- ja suunnistamisvaikeudet ovat huomattavat,

— tulen teho pienenee tulenjohdon vaikeuden, lyhyen tähytys-
etäisyyden ja laakatuliaseiden tulen lyhyen ulottuvuuden vuoksi,

— joukkojen huolto vaikeutuu harvan tieverkoston ja asutuksen vuoksi.

Kaikki edellä mainitut seikat ovat omiaan johtamaan suhteellisen hitaaseen sodankäyntiin, jossa materiaaliyivoimalla tosin kyetään murtamaan puolustajan asemat, mutta ei päästä nopeihin ratkaisuihin. Taisteluja käydään metsissä jalkamiehen määrämällä nopeudella. Liikkuva ja tulivoimainen jalkaväki, joka ei ole avuton panssari- ja lentoaseen hyökkäyksiin nähden ja joka kykenee käyttämään huonojakin teitä hyväkseen ja vieläpä

irtaantumaa kokonaan ajoneuvoistaan muutamaksi vuorokaudeksi, on suomalaisen maaston ratkaiseva aselaji. Erityisesti on otettava huomioon Pohjois-Suomen sotilaallisen merkityksen suuri kasvaminen ja sikäläisten erämaaosuhteiden asettamat vaatimukset jalkaväen liikkuvuudelle.

Liikkuvuus ja tulivoima ovat kuitenkin toistensa kustannuksella eläviä ominaisuuksia. Jos jv.rykmentille annetaan aseita, joita ei voida tyydyttävästi miesvoimalla kuljettaa, rykmentti sitoutuu teihin, mikäli se haluaa pitää nämä aseet mukanaan. Jos se taas luopuu niistä väliaikaisesti, on siitä usein seurauksena kyseisen henkilöstön joutenolo ja joka tapauksessa rykmentin heikentyminen. On kaksi mahdollisuutta säilyttää rykmentin liikkuvuus:

— sen orgaaninen aseistus pidetään kevyenä ja välttämättömästä raskaasta tukiasestuksesta muodostetaan omat aselajit, jotka tukevat rykmenttiä siellä, missä niillä on toimintamahdollisuudet, tai

— sen orgaaniset raskaat tukiaseyksiköt varustetaan keveämällä vara-aseistuksella, jolla ne voivat suorittaa vastaavankaltaisia tehtäviä toimittaessa teiden ulkopuolella.

Sotien aikana on eri aselajien yhteistoiminta kehittynyt jatkuvasti siinä määrin, että suuremmat hankaukset siinä suhteessa pitäisi voida välttää. Tämä tekee edellisen vaihtoehdonkin mahdolliseksi. Voidaan ehkä väittää, että silloin rykmentti saattaa joutua jäämään ilman näiden aseiden tukea, vaikka niiden hyviäkin käyttömahdollisuuksia olisi olemassa. Tämä seikka on riippuvainen lähinnä divisioonankomentajista, joiden täytyy katsoa tässä suhteessa tekevän rykmenttiensä hyväksi kaiken mahdollisen.

Jälkimmäinen mahdollisuus aiheuttaisi kuljetusvälineiden varaimisen vara-aseita ja niiden a.tarvikkeita varten, jotka yleensä olisivat turhana painolastina joukko-osastossa. Ratkaisu tuntuu edellistä heikommalta.

Irtaantuminen ajoneuvoista pitemmäksi ajaksi edellyttää huollon suoritusta tilapäismenetelmin. Vaikeimmissa olosuhteissa sen on tapahduttava joko miesvoimin tai ilmaitse, jos sopivaa kalustoa on käytettävissä (esim. helikoptereita). Taistelutoimintaan osallistuva mies ei voi kantaa mitään ylimääräistä materiaalia

pitkien, tiettömien marssien ollessa kyseessä, lukuunottamatta muutaman päivän sissimuonapakkausta. Normaaliseen huoltoon varattu henkilökunta ei taas riitä nimeksikään huolehtimaan rykmentin tarpeista. Näin ollen on osa taisteluvoimista irroitettava huoltotehtävään. Tämän tulisi tapahtua rikkomatta kaikkien pataljoonien organisaatiota, mistä johtuisi niiden taktillisen kelpoisuuden aleneminen. Rykmentin suhteen tämä vaatimus viittaa neljän pataljoonan organisaatioon, jolloin yksi sidottaisiin huoltotehtäviin ja kolme muuta muodostaisivat taktillisesti käyttökelpoisen taisteluosan.

Edellä kuvatulla järjestelyllä voitaisiin kohottaa rykmentin liikkuvuutta ja toimintakykyä erämaaolosuhteissa. On lisäksi syytä tutkia mahdollisuuksia sen marssinopeuden lisäämiseksi teillä ja kärrypoluilla. Kun yhden rykmentin taisteluosien kuljettamiseen autoilla tarvitaan n. 4 autokomppaniaa, on selvää, että orgaaninen moottorointi yksinomaan joukkojen kuljetustarkoituksessa ei tule kysymykseen. Hevosajoneuvojen suurempi korvaaminen kuorma-autoilla, joita tarpeen vaatiessa voitaisiin käyttää joukkojen kuljetukseen, ei myöskään ole eduksi, koska se sitoisi rykmenttiä liiaksi autoteihin. Sen sijaan voidaan ajatella rykmenttiportaan huoltoelimien ja esikuntaan kuuluvien osastojen moottorointia siinä määrin, että niistä riittää tilapäisesti autoja kaikkein välttämättömmimpiin joukkojen kuljetuksiin. Tämä edellyttää kuitenkin vastaavan hevoskolonnan varaamisen ylempään portaaseen sitä tapausta varten, että rykmentti joutuu toimimaan autoteiden ulkopuolella. — Polkupyörä on halpa ja joukkojen nopeutta huonoillakin teillä huomattavasti suurentava kulkuneuvo, jonka eduista jalkaväkemme on toistaiseksi jäänyt hyvin pienelle osalle. Varustamalla esim. n. $\frac{1}{4}$ rykmentin taisteluosasta polkupyörillä, olisi mahdollisuus käyttää tätä osaa silloin, kun tilanne vaatii nopeiden joukkojen toimintaanpanoa. Tällaisia tilanteita sattuu liikuntasodassa tavan takaa (murrot sivustoilla, vastaanottoasemien nopea miehitys, maahanlaskujoukkojen tuhoaminen jne.). Polkupyörien keskittäminen esim. yhteen pataljoonaan ei kuitenkaan tunnu edulliselta, sillä se sitoisi kyseisen pataljoonan käyttöä ja tekisi siitä erikoisosaston. Parempi olisi ehkä varustaa kukin pataljoona yhden komppanian tarvitsemalla polkupyörämäärällä, jonka käyttö pataljoonan sisällä olisi vapaasti

järjestettävissä. Siten saataisiin aikaan huomattava parannus pataljoonan liikkuvuudessa teillä ja mahdollisuus, polkupyörillä varustetut komppaniat keskittämällä, saada kokoon taktillisesti käyttökelpoinen, nopea joukko-osasto erikoistehtäviä varten. Tämä edellyttää kuitenkin valmiin johtoportaan varaamista tähän tarkoitukseen. Jotta pataljoonien pääosien taistelukyky ei yhden komppanian erottamisen jälkeen taktillisessa ja lukumääräisessäkään mielessä suhteettomasti laskisi, tulisi pataljoonan kiv.komppanioiden luku lisätä neljään. Uudistuksen vaatima polkupyörämäärä, n. 20 000 kpl., vastaisi rahallisesti suunnilleen 40 kerättäytykin arvoa. Tietenkin toimenpiteestä olisi hyötyä vain kesäaikana.

Maan sotilasmaantieteelliset olosuhteet näyttävät siis vaativan määrättyjä muutoksia jalkaväen organisaatioon, nimenomaan aseistuksen ja liikuntavälineiden osalta, missä suhteessa näyttää myös olevan mahdollisuuksia kehitykseen.

4. Maan asukasluvun ja puolustettavan alueen suuruuden suhde ja sen organisaatiolle asettamat vaatimukset.

Muuttuneet maantieteelliset olosuhteet, lähinnä ulkomaille joutavien liikenneyhteyksien suuri lisääntyminen, ovat tehneet maamme puolustuksen entisestään paljon vaikeammaksi. Tämä pakottaa käyttämään kansan voimavarat mahdollisimman tarkkaan. Pyrkimyksenä on pidettävä suhteellisen lyhytaikaisen mutta tehokkaan sodankäynnin suorittamiskykyä, sillä pitkäaikaiseen sotaan meillä ei ilman liittolaisten apua ole mahdollisuuksia.

Tämä asettaa organisaatiolle tiettyjä vaatimuksia. Päähuomio on kiinnitettävä varsinaisten etulinjassa toimivien taistelujoukkojen iskuvoimaan ja kestävyYTEEN siten, että ruumiillisesti ja henkisesti paras osa kansasta sijoitetaan vastaaviin aselajeihin ja tehtäviin. Tällöin on juuri jalkaväki katsottava yhdeksi tärkeimmistä ja siinä eri osat järjestyksessä: iskevä osa, tukeva osa ja huoltava osa. Tukevan osan on erityisesti oltava terveessä suhteessa iskevään osaan. Se ei saa olla liian suuri, jolloin jalkaväen

iskuvoiman lukumääräinen vahvuus jää pieneksi ja jolloin jalkaväki yllättävissä tilanteissa pakostakin heikoksi jäävän tuen ohella ei omaa edes iskuvoimaa. Se ei saa olla myöskään niin pieni, että jalkaväki omine aseineen olisi avuton vihollisen paussari- ja lentoasetta vastaan. — Aseistusta valittaessa on kiinnitettävä huomiota aseiden tehon ja sen vaatiman henkilömäärän suhteeseen pyrkimällä mahdollisimman suureen tehoon mahdollisimman vähällä miesmäärällä. — Huoltavan osan lukumääräinen suhde taistelevaan osaan olisi myös saatava mahdollisimman pieneksi. Meikäläisissä olosuhteissa ei kuitenkaan ole mahdollista päästä sellaisiin tuloksiin kuin tiheimmin asutuissa maissa, joissa moottoroinnilla voidaan säästää hyvin paljon nimenomaan huoltohenkilöstöä. Jalkaväkirykmentin moottorointimahdollisuudet on jo edellä todettu melko vähäisiksi, mikä seikka tekee tyhjäksi suuremmat parannukset organisaation tällä osalla. Keskinäisten vaikeat olosuhteet täytyy ottaa laskuperusteiksi huoltohenkilöstön lukumäärää määriteltäessä, mutta on varauduttava vaikeammassa olosuhteissa vahvistamaan sitä tarpeen mukaan.

Tappioiden aiheuttama henkilöstönpuute koskee ensimmäisenä jalkaväkeä, sillä se kärsii aina suurimmat menetykset taisteluissa. Tämä seikka on otettava huomioon organisaatiossa siten, että eri osastojen kokoonpanossa, johtoelimissä, ryhmäaseiden henkilöstössä jne. on suhteellisen runsas tappionvara. Minimimäärille perustuva organisaatio ei toimi kunnollisesti taistelussa, vaikkapa täydennys olisi järjestetty tapahtuvaksi miten nopeasti tahansa. Vaikeasti hoidettavat taisteluvälineet, jotka vaativat erikoisesti koulutetun miehistön, eivät myöskään sovellu etulinjakäyttöön, ainakaan pysyväisluontoisesti.

Jalkaväen henkilöstösijoituksen ja laadun määräävät siis seuraavat vaatimukset:

- iskuvoimaisuus,
- jokaisen yksilön mahdollisimman tehokas ja jatkuva käyttö kaikissa olosuhteissa ja
- tappionvaran huomioonottaminen.

5. Maan varallisuuden ja teollisuuden tuotantokyvyn vaikutus jalkaväen aseistukseen.

Ne jalkaväen taisteluvälineet, joilla viime maailmansota pääasiassa käytiin, ovat yleensä senlaatuista, että pienelläkin valtakunnalla on mahdollisuuksia niiden hankkimiseen, käyttöön ja kehittämiseen. Todennäköisesti myös vastaisuudessa on asiantilaita samoin. Jo jalkaväen suuren henkilöstöluvun vuoksi suurvaltojenkin on pakko aseistaa se suhteellisen halvoilla ja yksinkertaisilla taisteluvälineillä. Pienetkin maat voivat siis pysyä kehityksen mukana, joskin niille voi tuottaa vaikeuksia yhtäkkiä siirtyä jonkin uuden aseiden käyttöön. Tähän ei kuitenkaan liene koskaan nimenomaista pakkoa, vaan aseistuksen vaihtuminen voi tapahtua, kuten tähänkin asti, vähitellen sen mukaan, miten teollisuus ehtii uusia aseita tuottaa. Ei voitane olettaa, että esim. kiväärinluodin läpäisykyky tai kantomatka yhtäkkiä havaittaisiin riittämättömäksi tulevassa sodassa. Voidaan siis lähteä siltä pohjalta, että pienikin maa voi varustaa armeijansa niillä aseilla, mitkä nykyään ovat käyttökelpoisia, ja teollisuutensa ja varallisuutensa myöntämässä rajoissa uudistaa niitä aste asteelta, käyttäen kertausharjoituksia reservissä olevan henkilöstön tutustuttamiseksi uusien välineiden käyttöön. Tällä menetelmällä ei tosin saavuteta parasta mahdollista sotilaallista tulosta, mutta köyhällä maalla ei ole muutenkaan mahdollisuutta, ellei se ole suoranaisesti sotilasliitossa jonkin suurvallan kanssa, joka suurista varastoistaan saattaisi kerralla varustaa pienen maan armeijan uusilla aseilla.

Sotilasliittoutumat ovat nykyajan maailmanpolitiikassa hallitsevina voimatekijöinä, joskin niiden kokoonpanot ovat usein epäselviä sodan syttymiseen asti. Tuntuu todennäköiseltä, että mikäli me joudumme sotaan, se tapahtuu vain suuremman sotilasliittoutuman mukana. Tämän johdosta on otettava huomioon mahdollisuus sodanuhka-aikana tai sodan alussa yhdenmukaistaa aseistus liittoutuman johtavan valtion kanssa sen varastoista, mikä jatkuvan sodankäynnin kannalta on koko liittoutumalle eduksi. Liittoutuman reunavaltion on kuitenkin, mikäli se ei jo rauhan aikana ole saanut uudenaikaista aseistusta johtavalta suurvallalta, pidettävä aseistuksensa mahdollisimman ajanmukai-

sena, jos aikoo alusta alkaen käydä sotaa täydellä teholla. Samoin on tehtävä sellaisen vallan, joka on päättänyt pysyä puolueettomana ja haluaa muiden valtojen kunnioittavan sen puolueettomuutta.

Pienen valtakunnan rauhanaikaisten varustelumenojen suuruuden määrää siis hyvin suuressa määrin sen poliittinen asennoituminen ja asema poliittisissa liittoutumissa. Puolueettomuus ja puskurivaltion osa vaativat molemmat raskaita uhrauksia aseistuksen hyväksi jo rauhan aikana ja pakottavat antamaan organisaatiolle määrätyn kiinteyden, jolle rauhanajan koulutuksen tulee perustua.

6. Kokemukset jv. rykmenttimme taktillisesta käyttökelpoisuudesta ja sen aseistuksesta.

Sodanaikaisen jv.rykmenttimme taktillisesti merkitsevät ominaisuudet voidaan kaavailla seuraavasti:

- kolmijakoisuus ylemmissä, nelijakoisuus alemmissä portaissa,
- osaksi pataljoona-, osaksi rykmenttiportaaseen keskitetty tukiasistus, kiv.komppanioiden ollessa miltei puhdasta iskuvoimaa,
- komppaniportaaseen saakka hajoitettu, hevuskuljetukseen perustuva huolto, jota rykmentin toimesta vain vähäisessä määrin voidaan autoilla avustaa,
- miltei yksinomaan jalkamarssinopeuteen sidottu liikkumiskyky.

Tärkeimpiä joukon taktilliseen käyttökelpoisuuteen vaikuttavista seikoista on sen jakautuminen alayksiköihin. Siitä riippuu hyvin suuresti, miten joukon voimaa voidaan käyttää. Nykyaikainen taktiikka vaatii hyökkäyksessä usein yhtäaikaisesti kolme voimaryhmää: iskevän osan, sitovan osan ja reservin, joiden jokaisen käyttöön liittyy vielä joko samaa tai eri aselajia käsittävän tukevan osan toiminta.

Sodanaikainen rykmenttimme kolmine pataljoonineen olisi siis suoraan jaettavissa näihin kolmeen hyökkäykselliseen

voimaryhmään, yksi pataljoona kuhunkin. Seurauksena on kuitenkin, että osat tulevat yhtä vahvoiksi, mikä ei useinkaan ole tarkoituksenmukaista. Iskevän osan pitäisi yleensä olla huomattavasti molempia muita vahvempi, ja etenkin reserviin jää — rykmentti-porrasta ajatellen — usein suhteettoman suuri osa voimista. Tämän tuntien jouduttiin sodassa rikkomaan normaalit johtosuhteet ja paloitlelemaan pataljoonia. Tämä toistuvasti ja vaihtelevalla tavalla suoritettu toimenpide oli omiaan hidastamaan voimien toimintaanpanoa ja vaikeuttamaan johtoa, huoltoa ja hallintoa, mistä johtui automaattisesti myös käytön tehon aleneminen. Tätä seikkaa on tietenkin vaikea kouraantuntuvalla tavalla todistaa, mutta kaikki johtajat, jotka ovat joutuneet ottamaan johtoonsa toisen joukon osia tai antamaan omiaan toisille, tuntevat sen varmaksi asiaksi.

Puolustustaistelussa oli rykmentillä harvoin varaa asettaa yhtä pataljoonaa reserviin. Jos sille tuli suhteellisen kapea puolustuskaista, divisioonana otti siltä yleensä yhden pataljoonan reservikseen ja omaan johtoonsa. Rykmentti sai yleensä tyytyä hajallisiin, etulinjan pataljoonista irroitettuihin reserveihin, useimmiten komppaniaan kustakin pataljoonasta, mutta mahdollisuudet niiden koottuun käyttöön olivat melkein olemattomat. Tosiasiallisesti rykmentinkomentajalla ei ollut mahdollisuutta voimakkaasti puuttua puolustustaistelun kulkuun, ellei hän saanut käyttöönsä divisioonan reservejä.

Sodan loppuvaiheessa nähtiin eräissä yhtymissä välttämättömäksi ryhmittää joukot puolustuksessa kahteen asemaan, joiden etäisyys toisistaan vaihteli 1—2 km:iin. Yhden aseman puolustaminen oli kasvaneen tykistötuli- ja ilmapommitustehon vuoksi käynyt toivottomaksi. Rykmentin kolmijakoisuus vaikeutti kuitenkin ryhmittymistä kahteen asemaan, koska toisen asemista saadessa kaksi pataljoonaa toinen jäi yhden varaan. Jos ryhmittyminen kahteen asemaan olisi otettu käyttöön jo pataljoonaportaassa, olisi sama vaikeus tullut eteen. Yleensä etuasemaan pantiin 2 pataljoonaa, toiseen yksi, vaikkakin tiedettiin, että liian suuri osa voimista oli silloin vaarassa tuhoutua vihollisen tykistövalmistelussa ja että toisen aseman voima jäi heikoksi. Päinvastainen suhde olisi taas aiheuttanut koko etuaseman menetyksen jo ennen vakavampaa vihollishyökkäystä, jolloin kahden aseman

systeemillä ei olisi saavutettu mitään muutosta aikaisempaan olotilaan.

Rykmentin taktillinen käyttökelpoisuus ei siis sen kolmijakaisuudesta johtuen ollut moitteeton enempää hyökkäyksessä kuin puolustuksessaakaan. Jos otetaan huomioon vielä ne tapaukset, jolloin rykmentistä oli irroitettu pataljoona erillistehtäviin, jota myös sattui hyvin usein, oli jäännös miltei taktikoimiskyvytön, ellei toista jäljelle jääneistä pataljoonista jaettu osiin, jolloin pataljoona vuorostaan joutui kärsimään.

Pataljoonalla oli samat kolmijakaisuudesta johtuvat taktilliset haitat kuin rykmentilläkin. Sen neljäs komppania, konekiväärikomppania, oli miltei hallinnollinen yksikkö, joka tuskin koskaan sai itsenäisiä taistelutehtäviä. Joskaan pataljoonan ei suurhyökkäyksessä useinkaan tarvitse jakautua taktillisesti eriluontoisiin voimaryhmiin, se joutuu kuitenkin hyvin usein käymään erillisiä taisteluja, joissa tämä jakautuminen on välttämättömyys. Jääkärijoukkue joutui usein suorittamaan reservin osan tai sillä vahvistettiin iskevää osaa. Kuitenkin olivat mahdollisuudet taktillisiin ryhmittelyihin melko vähäiset, ja jos pataljoonasta oli otettu yksi komppania erillistehtävään, tilanne vaikeutui huomattavasti.

Komppanian ja joukkueen nelijakaisuus osoittautui puolestaan näissä johtoportaisissa tarpeettomaksi, jopa haitalliseksi. Näillä yksiköillä ei ollut mahdollisuuksia taktikoida taistelukentällä, missä johtaminen perustui henkilökohtaisiin käskyihin ja komentoihin tai lähettisanomiin. Hyökkäyksessä nämä yksiköt toimivat enemmän tai vähemmän massana, jota päällikkö veti eteenpäin itse kärjessä kulkien tai alijohtajan luota toisen luokse siirtyen. Vihollisen tulen välittömän vaikutuksen alaisena, taistelun melussa ja jatkuvassa kuolemanvaarassa toimien näiden yksiköiden johtajilla ei ole mahdollisuuksia saada toteutetuksi niitä taktillisia ajatuksia, mitä yksikön nelijakaisuus ja johtajien taito muissa olosuhteissa toisi esille. Heille on haittaa alaosastojen monilukuisuudesta, jotka kaikki olisi saatava suorittamaan samaa, useimmiten hyvin yksinkertaista liikettä tai toimintaa, mutta jotka usein ovat äänen kuulumattomissa, lähettien saavuttamattomissa tai vihollisen tulen eristäminä. Näiden molempien osastojen kokoonpano edellytti siis sellaista taktillista toimintaa,

johon taistelukentän olosuhteissa ei ollenkaan ole mahdollisuuksia. Komppania- ja joukkueporras kykenee harvoin suorittamaan hyökkäyksen loppuun saakka etukäteen annetun käskyn mukaisesti, sillä monet yllättävät seikat vaikuttavat hyökkäyksen kulkuun. Tällöin alaosastojen monilukuisuus tuottaa osaston johtamiselle suuria vaikeuksia tekemällä taktillisen ajattelun monimutkaiseksi ja hidastamalla suorituksen toimeenpanoa jo yksinomaan pitkiksi venyvien käskyjen johdosta.

Komppania osoittautui muissakin suhteissa liian raskaaksi yksiköksi. Yli 200 miehen johtaminen etulinjan olosuhteissa niillä johtamismahdollisuuksilla, mitkä komppanianpäälliköllä oli käytettävissä, oli sekä hyökkäyksessä että puolustuksessa hyvin vaativa tehtävä. Tiheään sattuvat päällikkötappiot johtivat ennen pitkää siihen, että päälliköiksi täytyi määrätä tähän tehtävään perehtymättömiä joukkueenjohtajia, jotka vasta pitempikäisen kokemuksen jälkeen kykenivät johtamaan neljä kertaa suurempaa osastoa hyökkäyksessä tai puolustamaan neljä kertaa leveämpää lohkoa kuin mihin olivat aikaisemmin tottuneet. Yksikin heikko komppanianpäällikkö aiheutti pataljoonan iskuvoiman kolmanneksen tehottoman käytön ja saattoi jättää komppanian henkeen ja kuriin vaikeasti poistettavat jäljet. Jos komppaniat olisivat olleet pienempiä, mutta niiden lukumäärä suurempi, pataljoona olisi ollut vähemmän altis päällikkötappioista ja epäpätevistä päälliköistä aiheutuville seurauksille.

Rykmentin tukiseistus käsitti krh.- ja tykkikomppanian. Näiden avulla rykmentinkomentajalla oli mahdollisuus järjestää ensikäden tulituki kaikkialle, missä tieolosuhteet sallivat näiden aseiden käytön. Yleensä oli näin laita Kaakkois-Suomen olosuhteissa, jossa tiestö on suhteellisen tiheä. Komppaniat joutuivat harvoin toimeentomiksi, joskin niiden usein oli pakko kiertää teitä pitkin silloin, kun rykmentin pääosat etenivät maastoitse. Sen sijaan Laatokan Karjalassa, Aunuksessa ja Vienassa näiden yksiköiden käytölle sattui useammin esteitä, kun rykmentit lähtivät suorittamaan metsäkoukkauksia tiettömien seutujen kautta. Komppaniat joutuivat odottamaan tien avautumista tai myöhemmin osallistumaan tehdyn motin laukaisemiseen tien suunnassa. Näissä oloissa, joihin voidaan verrata myös Pohjois-Suomen olosuhteita, oli siis liikuntasodassa tilanteita, jolloin rykmentin

koko voimaa ei voitu hyväksi käyttää. Tämä kokemus, kuten jo edellä suoritettu teoreettinen arviointikin, viittaa siihen, että tämänkaltaiset tukiasheet pitäisi muodostaa aselajeiksi, jotka tykistön tapaan toimivat jalkaväen tukena siellä, missä toimintamahdollisuuksia on. Toisaalta rykmentinkomentajat olivat miltei poikkeuksetta tyytyväisiä näihin organisiin yksikköihin, joille he saattoivat viivytyksittä antaa käskyjä ja joiden päälliköt olivat suoraan heille vastuussa käskyjen täyttämisestä. Tykistön edustajat puolestaan väittävät, että raskaat heittimet ja rykmentin tykit eivät näin organisoituina pystyneet siihen, mihin niillä ominaisuuksiensa puolesta olisi ollut mahdollisuuksia, sen vuoksi että henkilökunnan teknillinen koulutus ei ollut kyllin hyvä ja että yhteistoiminnasta puuttui tykistömäinen rutiini. Ei voida siis asiaa tarkemmin arvostelematta mennä hyväksymään heitin- ja tykkikomppanioiden organisaatiota yksinomaan jalkaväen taholta tulleen kiitoksen nojalla, kun ottaa nimenomaan huomioon vielä sen, ettei muunlaista organisaatiota ole ollut vertailtavana.

Ty k k i k o m p p a n i a n osalta on syytä tarkastella asiaa vielä panssarintorjunnan kannalta, koska nämä komppaniat alunperin oli tarkoitettu pst.tykkikomppanioiksi, vaikkakaan ne kaluston heikkouden vuoksi eivät kunnolla pystyneet tähän tehtävään. Panssarien käytön luonteesta ja lisäksi meikäläisen maaston asettamista rajoituksista johtuen panssarit esiintyivät voimakkaina keskityksinä harvoissa suunnissa, lukuun ottamatta tukipanssareita, jotka näyttäytyivät jonkin verran yleisemmin. Tähän keskitettyyn toimintaan verrattuna ps.torjuntamme oli hyvin hajoitettua. Rykmenttien komppanioiden lisäksihän oli ainoastaan yksi divisioonan komppania ja näiden lisäksi vain Päämajan erilliset komppaniat ja erillinen pst.pataljoona. Tästä oli seurauksena, että suuri osa pst.yksiköistä oli poissa taistelusta, vaikka ne etäisyyksien puolesta olisi hyvin ehditty keskittää ps.painopistettä vastaan. Samasta syystä ei pst.johto ollut keskitettyä, mitä nopeasti liikukuvan ja usein kaistalta toiselle poikittaissuuntaan etenevän ps.muodostelman torjumisen ja jo sen suunnittelukin ehdottomasti vaativat. Aselajimainen käyttö tuntuukin sotakokemuksien mukaan pst.tykkiyksiköiden osalta tehokkaammalta eikä niitä niin ollen pitäisi sijoittaa elimellisesti rykmenttiin. Lounais-Suomen ja länsirannikon maastossa vanha organisaatio voisi vielä tulla kysy-

mykseen, joskin pst.aselaji niissäkin oloissa epäilemättä puoltaisi olemassaoloaan.

Pataljoonan tukiseistus käsitti konekiväärikomppanian ja kevyen krh.joukkueen. Edellisestä oli jo sodan aikana vilkasta ajatustenvaihtoa. Toiset ehdottivat sen hajoittamista ja jakamista joukkueina kiv.komppanioihin, kuten yleensä taisteluun ryhdyttäessä jouduttiin tekemään. Tällöin olisi päästy niistä haitoista ja hankaluuksista, mitkä olivat aina seurauksena tämänkaltaisista tilapäisistä alistuksista. Toiset taas halusivat mieluummin kärsiä nämä puutteet kuin jakaa kiv.komppanioille vakituisen painolastin, joka ei pysty seuraamaan komppaniaa teiden ulkopuolella, ainakaan hidastamatta komppanian etenemistä.

Kieltämättä kk.komppania oli liikuntasodassa hyvin epäkäytännöllinen yksikkö. Se joutui monta kertaa toimeettomaksi ja sai harvoin itsenäisiä taistelutehtäviä. Lähinnä se oli hallinnollinen yksikkö, jonka joukkueet taistelivat kiv.komppanioiden johdossa. Yleisesti toivottiin, että aseteollisuus toimittaisi keveämman ase, joka voitaisiin haitoitta liittää kiv.komppaniaan, jolloin päästäisiin tästä hankalasta ja epätaloudellisesta yksiköstä, jota aseiden hyvien ampumateknillisten ominaisuuksien vuoksi oli pakko pitää organisaatiossa. — Kk.komppaniaan kuului vielä pst.joukkue, joka yleensä pataljoonankomentajan johdossa suoritti ps.lähtörjuntaa. Saatuaan sodan lopussa kunnolliset aseet joukkue on täyttänyt hyvin pataljoonan lähtörjuntatarpeen. Sen kuuluminen kk.komppaniaan oli hallinnollisista syistä tarkoituksenmukaista.

Pataljoonankomentajan välittömässä johdossa toimi kevyt krh.-joukkue. Hän sai yleensä käyttää sen tulta mielensä mukaan, joskin sodan loppuvaiheessa monilla tahoilla pyrittiin näidenkin suhteen keskitettyyn johtoon, jopa keskitettyyn käyttöönkin. Tätä varten nimettiin lohkon krh.komentaja, joka sisällytti lohkon kevyet krh.-joukkueet yleisiin tulisuunnitelmiin ja liitti ne yleiseen tulenjohto- ja komentoverkoston. Hyökkäyksessä ja yleensä liikuntasodassa näin tapahtui harvemmin. Tässä keskitämishalussa näkyy viite organisaation muutokseen, joskaan ei mitenkään vakuuttava, koskapa vaikeammassa olosuhteissa alkuperäinen organisaatio jälleen oli miltei yksinomaisena käytössä. —

Huollollisesti krh.joukkue kuului pataljoonan esikuntaan, mutta muissa suhteissa se oli itsenäinen. Näin pienen osaston ollessa kyseessä (64 miestä) tuntuisi sopivammalta liittää se hallinnollisestikin johonkin muuhun yksikköön, jolloin säästettäisiin jonkin verran henkilöstöä.

Kiväärikomppania t olivat miltei puhtaasti iskukompanioita, ainoastaan 10-miehinen pst.ryhmä edusti siinä tukevaa osaa. Sodan alkuaikoina liikuntavaiheessa valitettiin tämänkin ryhmän jarruttavan komppanian liikkumista maastossa, sillä suhteellisen raskaat pst.kiväärit (n. 50 kg) olivat vielä hankalampia kantaa kuin konekiväärit. Sodan loppuvaiheissa aseistus vaihtui keveämmäksi ja ryhmästä ei enää ollut haittaa komppanialle. Hyöty rajoittui niihin harvoin mutta kylläkin kriittisiin hetkiin, jolloin komppanian osalle tuli taistelu panssarivaunuja vastaan. Kun meiltä puuttui keskitetty pst.johto, lienee ollut tarkoituksenmukaista sisällyttää komppaniaan tällainen ryhmä, vaikka se joutuikin hyvin harvoin suorittamaan varsinaista tehtäväänsä. Kun on kyseessä kymmenenkin miestä jokaista komppaniaa kohti, siis noin 5 000 miestä kaikkiaan, joiden tehtävien suoritus on tilapäistä ja etukäteen maasto-olosuhteiden mukaan arvosteltavissa, on syytä harkita keskitetyn käytön mahdollisuutta jossakin suuremmissa joukko-osastossa.

Liikkuvuuden lisäämismahdollisuudet olivat sodanaikaisella jv.rykmentillä hyvin vähäiset. Sen omat 5 kuorma-autoa eivät tässä suhteessa pystyneet paljon muuhun kuin tiedusteluelimien tms. komennuskuntien lähettämiseen. Jääkärijoukkueet saattoivat kesäaikana pyöriään käyttäen suorittaa pienempiä, nopeaa etenemistä vaativia tehtäviä, mutta niidenkin taisteluarvo oli suhteellisen vähäinen, yleensä vain tiedusteluun riittävä. Talvisaikaan ne erosivat muusta jalkaväestä pääasiassa valikoidun henkilöstönsä puolesta.

Ellei siis divisioona toimittanut kuljetusapua, sai rykmentti hyvienkin tieolojen vallitessa tyytyä etenemään miltei kokonaisuudessaan jalan. Olisi ollut suuri helpotus miesten säästämisen kannalta jo se, että kantamukset olisi voitu sijoittaa ajoneuvoihin. Tätä rajoitti kuitenkin kaikkien ajoneuvojen muutenkin raskas kuormitus. Monesti riippui päivämäärän pituus kesäaikana hevosten suorituskyvystä, etenkin huonoilla tai mäkisillä teillä. Lumi-

kelin aikana voitiin hevosten kuormaa lisätä niin, että miehet saattoivat hiihtää ilman reppua ja päästä siten kelistä riippuen hyviinkin marssisuorituksiin suhteellisen vähin rasituksin.

Rykmentin liikkuvuutta voidaan kuitenkin osin parantaa moottoroinnin lisäämisen ja polkupyörien runsaamman käytön avulla. Tämä on suureksi osaksi taloudellinen kysymys, jonka kannattavuuden määrää tällä saavutettavien tulosten arvo, mutta osaksi sen toteuttamista rajoittavat maan sotilasmaantieteellisten olosuhteiden vaikutukset sodankäynnin luonteeseen, joita seikkoja on jo edellä käsitelty.

Rykmentin huolto perustui miltei kokonaisuudessaan hevuskuljetuksiin. Rykmentin esikunnan viidestä kuorma-autosta vain yksi, nim. pieni sairasauto, palveli koko rykmenttiä, muut olivat esikunnan omaa sisäistä tarvetta varten. Rykmentin 39 hevosta käsittävä kolonna huolehti tarvikkeiden kuljetuksista pataljoonaportaaseen, josta komppanioiden hevoset noutivat ne eteen. Tällä tavoin suurin osa rykmentin kuljetuksia suorittavista hevosista oli sijoitettu sekä taakse, rykmenttiportaaseen, että aivan eteen, komppaniaportaaseen. Pataljoonan esikunnassa oli liikkuvana a. tarvikkeivarastona vain 8 ajoneuvoa, jotka joskus ajoivat tarvikkeitaan komppanioihin, ja 5 sairasajoneuvoa, jotka säännöllisesti palvelivat komppanioita. Tämä järjestely teki komppaniat raskaiksi ja aiheutti niiden päälliköille runsaasti komppanian huollosta johtuvia huolia. Suuri määrä hevosia oli alttiina tappioille etulinjan läheisyydessä ja marssittaessa ne venyttivät rivistöä. Liikuntasodassa pitikin miltei säännöllisesti keskittää suuri osa komppanioiden ajoneuvoista pataljoonan johtoon, usein vielä pataljoonien hevuskolonnat rykmentin johtoon. Tämä on osaltaan huomioon otettavana viitteenä siitä, että huollon suhteen olisi suurempi keskittäminen tarpeen. Lähinnä tämä olisi suoritettavissa siirtämällä elintarvikehuolto pataljoonan johtoon. Komppaniat keventyisivät huomattavasti neljän ajoneuvon ja seitsemän huoltomiehen vähentämisen johdosta.

Rykmentin kolonnan kuljetuskyky oli vuodenajasta, tieolosuhteista ja kelistä riippuen 12—20 tonniin. Tämän voisi korvata 4—7 kuorma-autoa 4—5 kertaa lyhyemmässä suoritusajassa, milloin autotie on käytettävissä. Kun ainakin Keski- ja Etelä-Suomen olosuhteissa sodittaessa suurin osa rykmenteistä saa

kaistalleen autotien, tuntuisi tarkoituksenmukaiselta varata rykmentille huoltokuljetuksia varten kuorma-autokolonna, n. 10 autoa, ja jättää hevosia vain tilapäistarpeen varalta osaksi divisioonaan, osaksi rykmenttiin porrastettuna. Tällä automäärällä olisi jo huomioon otettava merkitys miehistönkuljetuselimenäkin, mihin tehtävään sillä huoltokuljetusten lisäksi olisi täydet mahdollisuudet.

Maastoauto- ja traktoriteollisuus on viime aikoina kehittynyt siksi huomattavasti, että koko moottorikuljetuskysymystä ja sen liittymistä tieolosuhteisiin on syytä harkita uudelleen. Mikäli maahamme voitaisiin saada huomattavampia määriä esim. ns. jeep-autoja, olisi moottoroinnin ulottaminen pataljoonaportaan asti täysin mahdollisuuksien rajoissa ainakin siten, että 4—6 auton osastoja annettaisiin divisioona- tai rykmenttiportasta niille pataljoonille, jotka voivat niitä kulloinkin käyttää. Kesäaikana nämä pystyvät liikennöimään hyvinkin huonoilla teillä ja helpottaisivat pataljoonien toimintaa monella tavalla etenkin kiivaiden taisteluiden aikana, jolloin nopeat huoltokuljetukset ja yhteydenotot saattavat ratkaisevasti vaikuttaa taistelun kulkuun. Talvella näidenkin käyttö rajoittuisi auratuille teille, mistä johtuen pataljoonien vähäinenkin orgaaninen moottorointi ei tunnu tarkoituksenmukaiselta.

Huollon johto on rykmentissä taktilliselta kannalta katsoen ollut tyydyttävästi järjestetty. Asetien ja komentotien rinnakkainen käyttö on luontevasti yhdistänyt taktillisen ja teknillisen johdon, rykmentin huoltopäällikön toimiessa yhdistävänä renkaana. — Pataljoonassa sen sijaan komentaja itse joutui päättämään kaikkien eri huoltolajien toiminnasta ja johtamaan niitä välittömästi. Tämä hajoitti pataljoonankomentajan ajatukset tarpeettoman laajalle alueelle ja oli kriittisissä tilanteissa omiaan häiritsemään taistelutoiminnan johtamista. Huoltopäällikkö olisi siis tarpeen pataljoonassakin. — Komppaniassa komppanian väepeli valvoi päällikön käskyjen täyttämistä huoltoa koskevissa asioissa. Komppanianpäällikkö oli siis samassa asemassa huollon johtoon nähden kuin pataljoonankomentaja, sillä komppanian väapelillä ei yleensä ollut edellytyksiä taktillisessa mielessä auttaa komppanianpäällikköä huollon johtamisessa. Kaikkinainen tilinpito, tavan takaa toistuvat tarkastukset ja inventaariot sekä

jokapäiväiset muut huoltokysymykset muodostivat siksi suuren taakan komppanianpäällikölle, että komppanian taktillinen johto, koulutus ja kasvatus joutuivat sen vuoksi suuresti kärsimään. Tämä lisää osaltansa komppaniaportaan huollon keventämisen tarvetta.

C. Ehdotukset rykmentin organisaation muutoksiksi tärkeimpine perusteluineen.

I. Yleistä.

Edellä on käsitelty tärkeimpiä niistä seikoista, jotka vaikuttavat jalkaväen organisaatioon. Näiden huomioon ottamisessa on olennaista, että ne monessa suhteessa sotivat toisiaan vastaan ja ovat hyvin vaikeasti ryhmitettävissä riidattomaan tärkeysjärjestykseen. Onkin ilmeistä, että näin täytyy olla, koska olosuhteet, missä taistellaan, ja tavat, miten taistellaan, vaihtelevat niin suuresti vuodenaikojen, maan eri osien luonnon, eri taistelulajien ja alati uudistuvien taisteluvälineiden puolesta. Tuntuu täysin mahdottomalta löytää organisaatiota, joka sopisi kaikkiin olosuhteisiin kiitettävästi. Sopivaksi ratkaisuksi olisikin kai katsottava sellainen organisaatio, että

— jv.rykmentti käsittäisi vain niitä aseita, osastoja ja liikuntavälineitä, joita se miltei kaikissa tilanteissa voisi tehokkaasti käyttää, ja että

— puuttuvat osat varataan ylempiin johtoportaisiin käytettäväksi joko alistettuina tai tukevina osastoina rykmentin niitä tarvitessa.

Tämänkaltainen keskitys takaisi voiman runsaan käytön sille edullisilla toimintakaistoilla ja estäisi sen muodostumasta rasi-tukseksi muualle. Muutosehdotuksia tehtäessä tätä näkökohtaa pidetään silmällä samalla kun sen edellytykset kussakin tapauksessa otetaan tarkemmin esille.

2. Muutokset henkilöstön suhteen.

a) Jaollisuus alaosastoihin.

Sotakokemuksien ja teoreettisen tarkastelun nojalla esitän rykmentin iskevän osan jaettavaksi alaosastoihin seuraavasti:

- rykmentti — 4 pataljoonaa
- pataljoona — 4 komppaniaa à 4 + 25 + 81
- komppania — 2 joukkuetta à 1 + 10 + 36
- joukkue — 2 puolijoukkuetta à 5 + 17
- puolijoukkue — 2 ryhmää à 2 + 8

Tällä jaoitteilla pyritään saavuttamaan seuraavat edut:

- rykmentin mahdollisuudet erilaisiin ryhmittelyihin organisaatiota rikkomatta lisääntyvät,

- rykmentti ei liikaa menetä taktikoimiskelpoisuudestaan, vaikka yksi pataljoona irroitettaisiin erillistehtävään,

- pataljoonan osalta edut ovat samat kuin rykmentillä,

- komppanian johtaminen helpottuu joukkueiden lukumäärän vähentyessä, mutta joukkueen kaksijakoisuuden huomioon ottaen komppanialla on kuitenkin jäljellä mahdollisuuksia erilaisiin ryhmittelyihin ja taktikointiin niin paljon kuin etulinjassa toimivalta osastolta voidaan kohtuudella vaatia,

- joukkueen johtaminen yksinkertaistuu kahteen puolijoukkueeseen jakamisen johdosta ja samalla tiivistyy ja vahvistuu sotien aikana paljon huolta aiheuttanut alin johto.

Rykmentti sisältäisi täten 16 kiv.komppaniaa, 32 kiv.joukkuetta ja 128 kiv.ryhmää, vastaavien lukujen ollessa sodan aikana 9, 36 ja 144. Huomattavin ero on kiv.komppanioiden lukumäärässä, ehdotetun rykmentin sisältäessä niitä lähes kaksinkertaisen määrän. Ryhmien luku on vähentynyt niin paljon, että rykmentin henkilöstöluvun muuttumatta voidaan lisätä yksi mies joka ryhmään, esim. varajohtaja. Ryhmän sisältäessä 10 miestä joukkueen vahvuus lisääntyy 14 %, komppanian iskevä osa vähentyy 42 % ja pataljoonan 23 %, mutta rykmentin vastaava osa lisääntyy 2 % verrattuna sodanaikaiseen organisaatioon.

Suurin ero näiden verrattavina olevien osastojen miesluvussa on siis komppanialla. Suuri lukumääräinen vähennys on perusteltavissa sillä, että sotakokemuksien mukaan komppanianpäälliköllä ei ole monestakaan syystä mahdollisuuksia tyydyttävällä tavalla johtaa nelijakoista, lähes 200-miehistä taisteluosaansa enempää hyökkäyksessä kuin puolustuksessakaan. Tästä on seurausena voiman heikkotehoinen käyttö. Pataljoonankomenta-

jalla, jolla on edullisemmat johtamisolosuhteet, ei sen sijaan ole sanottavampia vaikeuksia yhden ylimääräisen komppanian johtamisessa.

b) Muutoksia johdon järjestelyyn.

Rykmentin esikuntaan esitän seuraavat muutokset:

- lisätään pst., pioneeri- ja kuljetusupseerin sekä järjestelyupseerin ja hänen apulaisensa virat,
- esikunta jaetaan kolmeen toimistoon: komento-, taktillinen ja huoltotoimisto, joista viimeksi mainittu puolestaan jakaantuu eri huoltolajien mukaan jaostoihin.

Perustelut.

Sodan loppuaikoina oli jo esikuntaan lisätty rykmenttiupseerin ja viestiupseerin virat ja ne on syytä säilyttää organisaatiossa. Edellisellä on tärkeä tehtävänsä rykmentinkomentajan apulaisena ja sijaisena, joka antaa komentajalle mahdollisuuden liikkua vapaammin rykmenttinsä piirissä komentoaikkansa ulkopuolella. Viestiupseeri suorittaa puolestaan viestialan taktilliseen johtoon ja viestimateriaalialaan kuuluvat tehtävät. Vastaavat tehtävät pioneeri- ja pst.alalla kuuluisivat esiteyille pioneeri- ja pst.upseereille, jolloin kyseisten aselajien rykmentin johtoon kuuluvien osastojen johtajille jäisi vain varsinaiset taistelu- ja toimeenpanosuoritukset. Kuljetusupseeri huolehtisi rykmentin sekä moottori- että hevosajoneuvokuljetuksien suunnittelu- ja järjestelyasioista. Järjestelyupseeri apulaisineen olisi rykmentinkomentajan käytettävissä sodanaikaisen koulutuksen ja kaikenlaisten maastossa suoritettavien tiedustelujen järjestely-, suunnittelu-, ohjaus- ja valvontatehtäviin, johtamaan tilapäisluontoisia taisteluosastoja, joilla ei ole kiinteätä johtoa, sekä lisäksi komentajantehtäviin komentajatappioiden sattuessa. Järjestelyupseerin tulisi olla pataljoonankomentajan ja hänen apulaisensa komppanianpäällikön arvoasteessa.

Jakaantuminen kolmeen toimistoon selventäisi asioiden hoitoa ja johtoa esikunnassa ja olisi osaksi yhdenmukainen divisioonaportaan kanssa. Komentotoimistoon kuuluisivat hallinnolliset, komento-, henkilö- ja valistusasiat, taktilliseen toimistoon tais-

telua, tiedustelua, koulutusta ja eri aselajeja koskevat asiat sekä huoltotoimistoon huoltoa koskevat asiat.

Pataljoonan esikuntaan esitän tehtäväksi seuraavat muutokset:

— lisätään pataljoonapuseerin, hevosupseerin ja esikuntakomppanian päällikön virat,

— talousupseerin virka muutetaan huoltopäällikön viraksi.

Pataljoonapuseerin tehtävät olisivat samat kuin rykmentissä rykmenttiupseerin. Hevosupseeri, joka samalla toimii pataljoonan kuljetusupseerina, osoittautui sodan aikana tarpeelliseksi, samoin kuin esikuntakomppanian päällikkökin. Huoltopäällikkö, joka itse samanaikaisesti voi suoranaisesti johtaa taloushuoltoa, tarvitaan vapauttamaan pataljoonankomentaja eri huoltolajien välittömästä johtamisesta ja valvomisesta.

Komppaniaan, vaikka se ehdotuksen mukaan on huomattavasti pienempi kuin sodanaikainen, esitän lisättäväksi komppaniaupseerin viran. Hän olisi komppanianpäällikön apulaisena komppanian johtamisessa, hoitaisi erityisesti huoltoa koskevat asiat, olisi käytettävissä tärkeissä yhteydenotoissa, maastontiedusteluissa, upseeritappioiden sattussa jne.

c) Muutoksia esikuntien ja erillisten yksiköiden organisaatioon.

Rykmentin esikunnan ja rykmentin alaisen erillisten yksiköiden organisaatioon ehdotan seuraavat muutokset:

— pioneerijoukkue vahvistetaan kaksijoukkueiseksi pioneerikompaniaksi, komppanian jakautuminen alayksiköihin kuten kiv.kompaniassa,

— jääkärijoukkue muutetaan ps.jääkärikompaniaksi, jonka päätehtävä on ps.lähitorjunnan suorittaminen, mutta jota voidaan käyttää myös yhteistoimintaan omien ps.vaunujen kanssa tai tavallisena jääkärikomppaniana,

— tykkikomppania poistetaan rykmentistä, sen sijaan niistä muodostetaan oma aselaji divisioonan johtoon ps.kaukotorjuntaa ja suora-ammuntatehtäviä varten,

— k r a n a a t i n h e i t i n k o m p p a n i a poistetaan samoin rykmentistä ja ne siirretään tykistöön kuuluvaksi ala-aselajiksi, josta osa moottoroidaan,

— r y k m e n t t i i n p e r u s t e t a a n i t . k o m p p a n i a matalatorjunnan suoritusta varten,

— k o l o n n a liitetään rykmentin huoltojoukkueeseen, moottoroidaan ja varustetaan vain pienemmällä hevosajoneuvo-osastolla, mutta divisioonaportaaseen varataan yhtä rykmenttiä varten täysivahvuinen hevoskolonna käytettäväksi tarpeen vaatiessa autoteiden ulkopuolella toimivassa rykmentissä.

P e r u s t e l u t .

Etulinjaportaan pioneerien tarve on suuresti kasvanut ja niiden toiminta on yhä enemmän muuttumassa iskupioneeri- ja sulutustoiminnaksi. Edellinen tehtävä viittaisi pioneerien hajoittamiseen ainakin pataljoonaportaaseen asti, jolloin ne olisivat helposti saatavissa taisteluosastojen mukaan. Jälkimmäinen tehtävä vaatii sitä vastoin voimakasta keskittämistä, muuten ei sulutuspalvelu tule tarkoituksenmukaisella tavalla järjestetyksi. Tämä vaatimus on asetettava etualalle ja pyrittävä hyökkäystoiminnan aikana selviytymään iskupioneeritehtävistä alistamalla pataljoonille osia pioneerikompaniasta.

J ä ä k ä r i j o u k k u e on heikkovoimainen osasto, jonka käytöllä ei saada sanottavia tuloksia aikaan. Sen päätehtävänä on ollut eskunnan varmistaminen yllätyksiltä. Muuttamalla se komppaniaksi ja varustamalla ps.lähitorjunta-aseilla siitä saataisiin monipuoliseen toimintaan kykenevä yksikkö. Mikäli ps.lähitorjunta-aseiksi saataisiin tehokkaita rakettiaseita, jotka käyttäisivät myös sirpaleammuksia, tälle komppanialle saattaisi tulla myös hyökkäyksen tulivalmistelussa tärkeitä tehtäviä. Tällaisia aseita on jo olemassa suurvalloilla. Yhdessä rykmentin muiden nopeiden osastojen kanssa p s . j ä ä k ä r i k o m p p a n i a a voitaisiin käyttää myös tilapäisissä taisteluosastoissa. Kokoonpanoltaan komppania on kiv.komppanian kaltainen, mutta huolto moottoroitu.

T y k k i k o m p p a n i a , sikäli kuin sen on käytettävä nykyisiä hevos- tai moottorivetoisia pst.- tai srs.tykkejä, on meikäläisissä olosuhteissa liian raskaskulkuinen yksikkö kuuluakseen organisesti rykmenttiin. Panssarintorjunnan keskitetyn johdon

välttämättömyyden kannalta on myös epätarkoituksenmukaista hajoittaa pst.tykkikomppanioita rykmenttiportaaseen. Divisioonaportaasta käsin niitä sen sijaan keskittämismahdollisuuden vuoksi voitaisiin käyttää tehokkaammin ps.läpimurtojen torjuntaan, eivätkä komppaniat olisi siellä liian kaukana alistettaviksi rykmentille, jos tilanne sitä vaatii. Tuntuu sitä paitsi edulliselta vapauttaa rykmentinkomentaja ps.kaukotorjunnan suoranaisestä suunnittelusta ja johtamisesta, mikä, vaikka se liittyykin mitä kiinteimmin muuhun taistelutoimintaan, on järjestettävissä ase-lajijohtoisesti kuten tykistönkin toiminta. Samalla siirtyy vastuu ps.torjunnassa ylemmälle johdolle, jota panssarihyökkäykset niiden syvälle tähtäävän luonteen vuoksi muutenkin läheisesti kiinnostavat. Tällöin rykmentinkomentajan huoleksi jää jalkaväen ja pst.osastojen kiinteän yhteistoiminnan aikaansaaminen kais-tallaan.

Kun raskaiden kranaatinheittimien käyttö on kehittynyt niin tykistömäiseksi ja niiden yhteistoiminta tykistön kanssa miltei yhtä tärkeäksi kuin jalkaväen kanssa, tuntuu tarkoituksenmukaiselta siirtää ne tykistön ala-aselajiksi, niin raskaalta kuin se jalkaväen komentajista saattaa tuntuakin. Tällä voitettaisiin seuraavat edut:

- heittimien keskitetty käyttö mahdollistuisi,
- henkilöstön koulutus siirtyisi tykistön huoleksi, jolle se laatusa puolesta kuuluukin, jolloin koulutuksen johto ja valvonta tehostuisi ja tulokset ilmeisesti paranisivat,
- mahdollisuudet heittimistön moottorointiin ja yksikköjen lukumäärän suurentamiseen lisääntyisivät, jolloin tämän taloudellisen ja tehokkaan ase-
n hyväksikäyttö saisi entistä suuremman merkityksen,
- maastovaikeuksien vuoksi toimeettomiksi jäävät yksiköt voitaisiin vaivatta panna toimintaan muualle,
- krh.päällystölle avautuisi ylenemismahdollisuudet komppanianpäällikön arvoa ylemmäksi tarvitsematta jättää alaansa.

Voidaan kenties väittää, että rykmentin suoranaudessa johdossa olevat ja suoraan rykmentinkomentajalle toiminnastaan vastaavat krh.komppaniat voittavat sisukkaammalla ja rohkeammalla toiminnallaan sen, mitä ne koulutuksellisesti jäisivät jälkeen tykistön johdossa olevista komppanioista. Edelliset tuntevat vastuun

yhteiseksi muun rykmentin kanssa, jälkimmäisille ei vastuu ole niin läheinen. Kuitenkaan se järjestelmä, mikä meillä on kehitynyt kaistan komentajan ja häntä tukevien muiden aselajien komentajien yhteistoiminnan aikaansaamiseksi, ei juuri anna viimeksi mainituille tilaisuutta vastuun väistämiseen ja puolinaiseen toimintaan. Asian varmistamiseksi olisi mahdollisuus lisätä kaistan komentajan valtuuksia, esim. valvontaoikeutta laajentamalla. Yhteenkuuluvuuden tunnon ja henkilöntuntemuksen lisäämiseksi olisi vielä edullista, jos tukikomppaniaksi määrättyä krh.komppaniaa pidettäisiin rykmentin »nimikkokomppaniانا», joka mahdollisimman tiiviisti seuraisi samaa rykmenttiä, milloin erityiset syyt eivät vaadi sen toimintaa muualla.

I l m a t o r j u n t a k o m p p a n i a on esitetty rykmentin organiseksi komppaniaksi siksi, että matalatorjunta tulee kaikissa olosuhteissa toimivan rykmentin tärkeäksi tehtäväksi. Tämän avulla rykmentti voisi suojata marssiaan, leirialueitaan, liikennettään ja puolustusasemiaan. Nykyään ei tosin ole käytettävissämme tarkoitustaan vastaavaa asetta, mutta rakettiperiaatteen pohjalla ei sellaisen aikaansaaminen liene kovin kaukaisen tulevaisuuden tapahtuma. Riippuu kuitenkin aseiden laadusta, pääasiassa koosta, onko edullisempaa keskittää nämäkin komppaniat divisioonan johtoon. Nykyisillä it.kivääreillä aseistettuna komppanian tulisi sisältää kaksi 8-kivääristä joukkuetta à 2 puoli-joukkuetta.

K o l o n n a n vahvuudeksi riittäisi 10 3 tonnin kuorma-autoa ja 10 hevosta käsittävä osasto, jonka kuljetuskyky päivittäisissä ajoissa olisi moninkertainen entiseen kolonnaan verrattuna. Lisäytyneet kuljetusmahdollisuudet koituisivat joukkojen, varastojen, rakennusmateriaalin yms. kuljetusten hyväksi, samalla kun liikennekysymys yleensä helpottuisi pitkien hevoskolonnien ollessa poissa maanteiltä. Divisioonaportaaseen varattava hevoskolonna olisi varakuljetusvälineenä ja rykmentin kolonnan hevososa tilapäisajaja varten rykmentin piirissä. Kolonna voidaan liittää rykmentin huoltojoukkueeseen.

P a t a l j o o n a n esikuntaan ja erillisiin yksiköihin ehdotan tehtäväksi seuraavat muutokset:

- esikunnasta poistetaan jääkärijoukkue,
- esikunnan alaiset joukkueet ja ryhmät muodostetaan esi-

kuntakomppaniaksi, joka käsittää komento-, viesti- ja huoltojoukkueen sekä esikuntakomppanian huoltoryhmän,

- konekiväärikomppania poistetaan,
- pataljoonan tukiasesta muodostetaan tukikomppania, joka käsittää kranaatinheitin-, ps.jääkäri- ja konekiväärijoukkueen.

Perustelut.

Poistettavaksi ehdotetun jääkärijoukkueen korvaa osittain tukikomppanian ps.jääkärijoukkue, jolla lisäksi on huomattavasti monipuolisempi käyttömahdollisuus ja suurempi taisteluarvo. Osaksi jääkärijoukkue käy tarpeettomaksi pataljoonan parannetun liikkuvuuden ansiosta, josta jäljempänä tehdään selkoa.

Esikuntakomppanian perustaminen on pataljoonan esikunnan alaisten osastojen hallinnan ja huollon takia osoittautunut tarpeelliseksi. Komentojoukkue käsittää komento- ja kss.-ryhmän, viestijoukkue 4 puh.- ja 2 radioryhmää ja huoltojoukkue 1 ampumatarvike-, 1 lääkintä-, 1 toimitus- ja 2 elintarvikeryhmää, jolloin viimeksi mainittujen ryhmien tehtäviin kuuluu koko pataljoonan ruoan valmistus ja jako yksiköille. Näiden joukkueiden taktillinen johto kuuluu esikunnalle, johon viestijoukkueenjohtaja pataljoonan viestiupseerin ominaisuudessa suoranaisesti sisällytetäänkin.

Konekiväärikomppanian poistamiseen on jouduttu seuraavista syistä:

- tulivoiman ja sitä käyttävän miesmäärän suhde on hyvin epätaloudellinen, 10 miestä yhtä konekivääriä kohti,
- meidän on monista syistä vältettävä taistelua maastossa, jossa konekiväärien käyttö olisi edullista,
- nykyinen konekivääri on liian raskas ilman ajoneuvoja kuljetettavaksi ja, jos keveämpiä saadaan, ne voitaneen liittää suoraan kiväärikomppanioihin,
- konepistooleilla saatava tulentiheys nousee pataljoonassa ainakin kymmenkertaiseksi konekiväärikomppanian aikaansaamaan verrattuna, joten kkt eivät muodosta enää senkaltaista puolustuksen runkoa kuin aikaisemmin.

Koska meillä ei kuitenkaan tällä hetkellä ole käytettävissä parempaa konekivääriä, on vastaava määrä aseita sijoitettu tuki-

komppanian konekiväärijoukkueeseen, jossa niistä muodostetaan 2 puolijoukkuetta à 2 ryhmää à 3 konekivääriä. Kuhunkin ryhmään kuuluu 1 au. + 12 miestä. Henkilöstö käsittää kokonaisuudessaan 3 ups. + 5 aliups. + 52 miestä sisältävän taisteluosan ja 1 au. + 8 miestä käsittävän huoltavan osan. Joukkuetta käytetään tukemaan kiv.komppanioita siellä, missä sillä on hyvät käyttömahdollisuudet ja mihin aseet patruunoineen voidaan joko joukkueen omin voimin tai kiv.komppanioiden avustamana kuljettaa. Aseita olisi pyrittävä käyttämään ryhmittäin samaan tehtävään eikä yksinkertaista tuliverkkoa muodostaen, jolloin tehtävän suorituksen varmuus lisääntyisi. Tällä henkilöstömäärällä ja esitetyllä tavalla käyttäen raskaat konekivääritkin vielä puoltavat paikkaansa meikäläisessä jalkaväen organisaatiossa.

T u k i k o m p p a n i a a n on koottu pataljoonan tukiasiosastot lähinnä näiden hallinnon ja huollon yksinkertaistamiseksi. Ps.jääkärijoukkueen ansiosta tukikomppania omaa kuitenkin sen verran iskuvoimaa (puolet kiv.komppanian iskuvoimasta), että yksikköä ei ole pidettävä suinkaan pelkkänä hallinnollisena yksikönä. Sille voidaan antaa itsenäisiä taistelutehtäviä olosuhteissa, joissa tukiasiestusta on edullisinta tai maaston puolesta välttämättöntä käyttää koossa ja erillään pataljoonan päävoimista. Jos tukikomppaniaa vahvistetaan esim. kiv.joukkueella ja se saa pitää esim. puolet kranaatinheittimistään, se on hyvin sopiva sekä puolustuksellisiin että hyökkäyksellisiin tehtäviin ja nimenomaan viivytystaisteluun. Komppanianpäällikölle tämä asettaa tiettyjä vaatimuksia. Täten pataljoona eräissä tapauksissa voi saada tukikomppaniastaan välittömästi positiivisen voimatekijän, joka mahdollistaa iskuvoiman kootun käytön toisissa suunnissa.

P s . j ä ä k ä r i j o u k k u e on kokoonpanoltaan kiv.joukkueen kaltainen ja käyttää kesällä polkupyöriä. Neliheittiminen k r h . j o u k k u e käsittää kaksi puolijoukkuetta, 2 tulenjohtuetta ja viestiryhmän. K o n e k i v ä ä r i j o u k k u e on edellä selostettu. Komppaniaan kuuluu lisäksi komento- ja huoltoryhmät.

K i v ä ä r i k o m p p a n i a s t a esitetään poistettavaksi ps.lähitorjuntaryhmä. Komppaniaan varataan sen sijaan keveintä laatua olevia lähitorjuntavälineitä sekä joukkueajoneuvoihin että komppanian a.tarvikeajoneuvoihin, jolloin tarpeen vaatiessa voidaan joku ryhmä varustaa ps.lähitorjuntaryhmäksi. Ei tunnu

tarkoituksenmukaiselta pitää komppaniassa elimellistä pst.ryhmää, koska vain harvat komppaniat joutuvat meikäläisissä olosuhteissa taistelemaan panssarivaunuja vastaan. Komentoryhmän muodostavat 1 + 1 lähettiä ja yhdistetty kss.- ja lääkintäelin 2 + 4 sekä huoltoryhmän väepeli, kirjuri, ase- ja a.tarvikeau., 2 patruuna-ajoneuvoa ja tavara-ajoneuvo. Täten komppanian koko vahvuus on $4 + 25 + 81 = 110$ ynnä 5 hevosta. Vastaava vahvuus oli sodan aikana $5 + 28 + 172 = 205$ ynnä 12 hevosta. Aliupseerien suhteellisen suuri lukumäärä johtuu ryhmään liitetystä varajohtajan virasta, jota tosin voi hoitaa korpraalikin.

3. Muutokset aseistuksessa.

Edellä on yhdessä henkilöstökysymysten kanssa tullut esille jo pääosa aseistukseen ja sen sijoitukseen liittyvistä kysymyksistä. Jäljellä on enää henkilökohtainen aseistus yleensä ja erityisesti kivääriryhmässä.

Jo sodan aikana konepistooliaseistus kasvoi sitä mukaa kuin teollisuutemme ehti valmistaa aseita. Lisäys koitui pääasiassa etulinjajoukkojen hyväksi, kuten luonnollista olikin. Sikäli kuin näitä aseita riittää nykyisin yli sen tarpeen, mitä taistelujoukot tarvitsevat, pitäisi konepistooleita lisätä huomattavasti myös selustan yksiköille, tosin vain yhdellä lippaalla varustettuina. Pelkän pistoolin varaan ei pitäisi jättää yhtään sotilasta. Konepistooli sopii hyvin esim. autonkuljettajille, läheteille, viestimiehille ja esikuntien upseereille sekä yleensä niille, jotka joutuvat paljon liikkumaan.

Kivääriryhmän henkilöstön aseistuksen esitän seuraavaksi:

- johtajalla, varajohtajalla ja 3 miehellä konepistooli,
- 4 miehellä kivääri tai puoliautomaattikivääri, näistä osa tähtäinkiikarilla varustettuja,
- 1 miehellä pikakivääri.

Täten ryhmä on varustettu puoleksi lähitaisteluun, puoleksi kaukotaisteluun sopivilla aseilla. Konetuliaseet ovat jo ryhmässä enemmistönä syystä, että tulentiheys on pyrittävä saamaan mahdollisimman suureksi jalkavaen taistelun lyhyen ratkaisuvaiheen

aikana. Esiintyy paljon tilanteita, jolloin taistelun paikallinen tulos riippuu muutamista sekunneista. Pelkkään konepistooli-aseistukseen ei voida kuitenkaan mennä, sillä kp:n tulen ulottuvuus ja luodin läpäisykyky eivät ole kaikissa olosuhteissa riittäviä. Tarkka-ampujatoiminta on lisäksi siksi merkityksellistä, että jo yksinomaan sitä varten on ryhmään varattava kivääreitä. Konepistoolimiehet varustetaan kolmella lippaalla, minkä lisäksi komppanian patruuna-ajoneuvoihin varataan 100 lipasta, siis 2 lipasta kp.ampujaa kohti. Käytettävien tulilajien säännöstelyllä voidaan tulen jatkuvuutta lisätä niin, ettei patruunatilanne heti taistelun alussa käy huolestuttavaksi.

4. Muutokset liikuntavälineissä.

Edellä esitettyihin perusteluihin viitaten esitän jokaiseen pataljoonaan 100 polkupyörää. Tarkoitus ei olisi käyttää niitä aina samassa komppaniassa, siis muodostaa erityistä jääkärikomppaniaa, vaan yksinomaan liikuntavälineinä marsseilla ja tilanteen vaatiessa nopeiden osastojen käyttöä. Komentaja luovuttaa polkupyörät, joiden hoidosta huolehtii pieni mekaanikkoryhmä, kulloinkin sopivan komppanian haltuun määrääjäksi tai määrätyn tehtävän suoritusta varten.

Rykmentillä on tällöin mahdollisuus, erottamalla polkupyörillä varustetut komppaniat pataljoonista, muodostaa pataljoonan vahvuinen nopea osasto erikoistehtäviä varten. Tämän osaston tukiasheet voidaan usein kuljettaa kuorma-autoilla mukana ja osaston johtoelin saadaan rykmentin esikunnasta. Osastoa voidaan vielä vahvistaa ps.jääkäreillä ja pioneereillä sekä polkupyörin liikkuvilla radioryhmillä. Erityisesti meikäläisessä maastossa avautuu tämänkaltaisille osastoille lukuisia toimintamahdollisuuksia, huomattavasti lukuisampia kuin autoilla liikkuville, minkä vuoksi toimenpiteen vaatimat taloudelliset kustannukset tulisivat suurentuneen tehon muodossa korvatuiksi.

Kun pataljoonan tulee ennen kaikkea omata liikkumiskyky huonoilla ja talvella auraamattomilla teillä ja kärrypoluilla, ei pataljoonaan pitäisi orgaanisesti liittää moottoriajoneuvoja. Sen sijaan tulisi ylemmällä johdolla, lähinnä divisioonaportaalla, olla

mahdollisuus tilapäisesti jakaa sopivia moottoriajoneuvoja pataljooniin asti. Yhdestäkin kuorma-autosta on pataljoonalle niin paljon hyötyä, että se vastaa täysin sen vaivannäön ja tappionvaaran, minkä moottoriajoneuvojen tilapäinen alistaminen ja jälleen kokoaminen aiheuttaa. Rykmentille esitetyistä kuorma-autoista ei voida antaa osaa pataljoonille muuta kuin aivan tilapäistä, lyhytaikaista tehtävää varten.

Rykmentinkomentajan tulisi saada erityinen sirpaleenkestävä komentovuunu, jolla hän voisi liikkua maastossa ja pitää samalla yhteyttä joukkoihin ja ylempään johtoon. Erityisen tärkeitä nämä olisivat liikuntasodassa. Jalkaväen komentajien asema olisi tässä suhteessa saatava samalle tasolle kuin panssarivoimissa. Vasta tällöin hänen käytettävissään olisi niin hyvä johtamisväline, kuin hänen suuri vastuunsa ehdottomasti edellyttää.

D. Loppulause.

Edellä on pyritty selvittämään niitä syitä, jotka yleensä on otettava huomioon organisaatiokysymyksiä ratkaistaessa sekä niiden ja sotakokemuksien perusteella tehty osaksi huomattaviakin muutosesityksiä sodanaikaisen jv.rykmenttimme kokoonpanoon. Yleensä organisaatiomuutokset tapahtuvat käytännössä hitaasti ja varovaisesti, kuten on myös meillä ollut asianlaita. Esimerkkinä kannattanee mainita, että eräs viime sodan aikana organisaatioasioita pohtimaan asetettu komitea totesi mietintönsä ensimmäisessä lauseessa, että sodan kestäessä ei voida tehdä mitään suurisuuntaisia organisaatiomuutoksia, mutta rauhan tullessa on saadut kokemukset hyväksi käytettävä! Samaan aikaan Neuvostoliitto rohkeasti muutti organisaatiota ja uudisti perusteellisesti taisteluohjesääntönsä.

Lienee pidettävä tosiasiana, että pienillä organisaation muutoksilla ei voida tuloksia sanottavasti parantaa. Jos sodankäyntivälineessä havaitaan jotakin vikaa, hitautta, kankeutta, heikkoa tulivoimaa tms., sitä ei voitane korjata muutaman moottoriajoneuvon, polkupyörän ja jonkun upseeriviran lisäämisellä tai vaihtamalla jonkin yksityisen asean sijoitusta organisaatiossa.

Tämänkaltaisilla toimenpiteillä voidaan tosin saavuttaa pieniä etuja, mutta kokonaistulokseen ne eivät paljon vaikuta. Suuret tulokset riippuvat joukko-osastojen yleisestä käyttökelpoisuudesta, johdon mahdollisuuksista vaikuttaa niiden toimintaan kriittisinä hetkinä, eri aselajien yhteistoiminnan onnistumisen edellytyksistä, koulutuksesta ja eri aseiden tehon kokonaissummasta. Viat olisi pyrittävä etsimään näistä seikoista, vaikka ne yleensä ovatkin vaikeasti löydettävissä ja usein yhtä vaikeasti todistettavissa.

Ilmeisesti on esitettyssä jv.rykmentin organisaatioissa useitakin senkaltaisia muutosesityksiä, joiden perustelut eivät ole saaneet kaikkia lukijoita vakuuttuneiksi niiden oikeutuksesta. Tämän kaltaisen tutkielman tarkoituksenmukaisuus syyt eivät myöskään salli kaikkien yksityiskohtien perusteellista selvittelyä. Pääpyrkimyksenä muutoksia esitettäessä on ollut

- saada rykmentti ja pataljoona joustavasti taktikoimiskelpoiseksi kaikissa olosuhteissa, koska näiden komentajilla on ulkonaiset olosuhteet ja johtoteknilliset edellytykset tehokkaaseen taktikointiin,

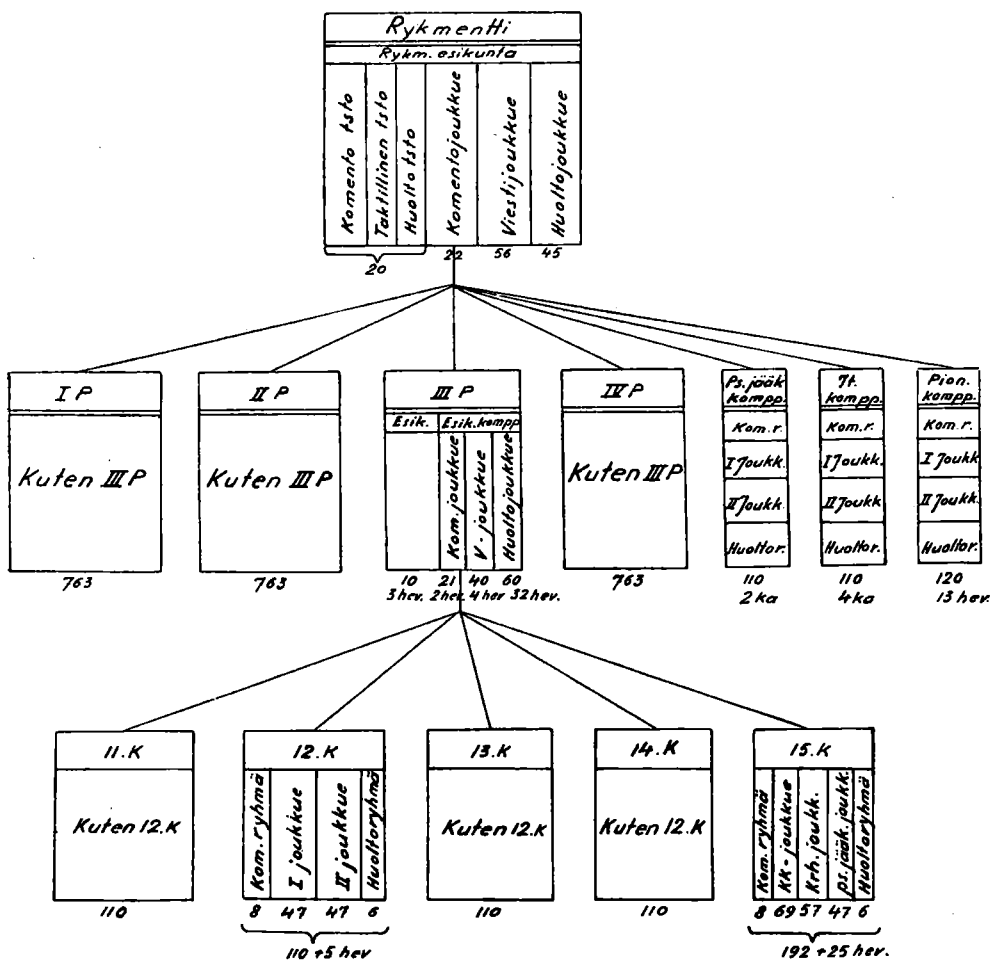
- lisätä merkittävällä tavalla jv.rykmentin liikkuvuutta, ilman että eri olosuhteissa toimivien rykmenttien organisaatiota pitäisi liian usein ja huomattavasti muuttaa,

- sijoittaa aseistus siten, että sillä olisi kokonaisuudessaan jatkuvat ja edullisimmat käyttömahdollisuudet, niiden keskittäminen yksinkertaista ja hajoittaminen mahdollista,

- keventää komppaniaporraa ja yksinkertaistaa sen ja sitä pienempien osastojen johtamista huomioon ottamalla päällystön edellytykset ja olosuhteiden tarjoamat mahdollisuudet johtamiseen ja

- säilyttää joukko-osaston iskevän, tukevan ja huoltavan osan vahvuudet tarkoituksenmukaisessa suhteessa toisiinsa.

Täten on päädytty organisaatioon (kuva 3), jonka kokonaisvahvuus ei paljoa eroa sodanaikaisesta, mutta joka käyttötapaansa puolesta tarjoaisi melkoisesti poikkeavan taistelukuvan kaikissa taistelulajeissa, etenkin liikuntasodassa. Maamme taloudellisista rajoituksista johtuen tämäkään rykmentti ei ole sanottavan uudenaikainen, mutta se antanee kuitenkin omilla olosuhteissamme sellaisia uusia mahdollisuuksia, joita ei ennen ollut käytettävissä.

Vahvuus.	Hevosia	Mt. ajon.	Polttopyöriä	81. Krh.	KK	pk	Kp	it. kiv.
n. 3550	n. 370	4 ha, 18 ka, 9 mp.	n. 850	16	48	152	n. 1600	16

Kuva 3.
Ehdotus jalkaväkirykmentin kokoonpanoksi.